

ONZE VOGELS

42e jaargang no. 10, oktober 1981

maandblad van de nederlandse bond van vogellehebbers

copy

Vogel

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), B.J. Bos, A. Dommerholt, J.J. Krol, A.J.F. Lammerse, E.J. Lensink, Joh.M. van Pelt, D.J. Prinsen en A.F. Smit.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39, 7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71, 3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, 4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.

2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5, 7721 HA Daifsen, telefoon (06293) 12 57.

Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a, 4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a, 9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.

District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8, 8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.

District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126, 7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, 7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.

District Gelderland: P. Vierhuis, Evertsenlaan 62, 3843 EM Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13, 3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.

District Noord-Holland: G.F. Huner, Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard, telefoon (02207) 1 13 98.

District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk, Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, 4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.

District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg, Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide, telefoon (01646) 31 17.

District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2, 5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.

District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29, 5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07. Geopend: 08.00 tot 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden, telefoon (05100) 6 60 37.

Tropen, parkieten etc.:

G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CX Boxtel, telefoon (04116) 7 45 29.

Zangkanaries:

Mevr. C. v.d. Toorn, Zeilstraat 58, 2586 BE Den Haag, telefoon (070) 55 98 14.

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in Nederland woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het buitenland woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 450,—, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 40,00, bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wilt ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend.

Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Veenhuizen, Groenestraat 20, 3861 CM Nijkerk
Contributie f 22,50 per jaar, entree f 5,—

Gras- en Grote parkieten

J.M. Lupsan, Mosterdhof 168, 6931 AS Westervoort, telefoon (08303) 87 80
Entree f 5,—

Insecten- en vruchtenetende vogels

P.J. van Damme, Molenwater 61, 4331 SE Middelburg, telefoon (01180) 1 30 97
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—

Japanse meeuwen

A. Kok, Pals 29, 6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58
Contributie f 15,— per jaar, entree f 5,—

Vorm- en Postuurkanaries

J.H. Wiersma, Brinkstraat 53, 3881 BP Putten, telefoon (03418) 18 80
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Auriollaan 88, 3527 EX Utrecht, telefoon (030) 93 12 18
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 30,00 per kalenderjaar. Overmaking, bij vooruitbetaling, op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

Vogels

ISSN 0030-3224

VD VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 51.000)

REDACTIE

J.E. van Berkel
Jhr. Walraven

redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent een enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever een enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere omschrijvingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de I.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

VRAAGEN OVER?

VATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van
faasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

PARAZITEN aan: E. de Koning, Vrouwenvweg 16,
322 LK Leiden.

LEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Troelstrastraat 33,
535 XL Nijmegen.

FORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Koois,
Tolweg 9, 4505 PM Zuidzande.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN
BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

WILDE GORJES aan: D.A. Duijvis,
t. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

EBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN
BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10,
768 CN Soest.

ROEPELIJKE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan:
f. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

WILDE RUIJTERS EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels,
Feijenhage 87, 3085 CG Rotterdam.

WILDE RUIJTERS EN INSECTENETERS aan: H.W.J. van der Linden,
verbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is
ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer
van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder
nummer V-280824

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
23 november 1981

IN DIT NUMMER

	pag.
Tokken	420
Persoonlijke ruimte	421
Witte, witte zwanen	422
Kweken met Europese vogels	424
Over mussen gesproken	427
Yuhina, alleen zij danst geen buik	428
Pietpraat over de raza espanola	431
Perzische roodborst	433
Fraude en Fraude	435
Roodoorbuulbuul	436
Baardmannelij gedrag en kweek	437
Bondskampioenschappen	438
Inschrijfformulier Bondskampioenschappen	A
Vraagprogramma Bondskampioen	B/C
Inschrijfformulier Verkoopklasse vogel '82	D
Mooie bloembakken, het hele jaar - rond	440
Kruidistel	441
Roze bourkeparkieten	442
Het bestaan van blauwe vetstofkanaries	444
De voliëre van de maand	446
Korte berichten	449
Vraag en aanbod	450

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
CéDé	426
True lite	430
Wolvo	432
Thieme	434
F. Thijssen mill, W. Rouppe van der Voort, De vogelspecialist	446
Hellingman b.v., van Wijngaarden, Kasper	
Faunafood, Fish and Birdshop, CéDé eivoeders	448
Fauna metaalwaren bv	451
Edelchemie Panheel b.v., 't Holthoes	452
NBvV kalender 1982	453
Van Gelder	454
Fauna metaalwaren b.v., Sabri pet supplies	455
Tovo, Orni-Mondo	457
404	458
'Animali', Rein van der Veen	459
Witte Molen	460

Foto voorplaat: Roodsnaveltok
Vogelpark Walsrode/Horst Müller

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22

Tokken

Tekst: Cees van Berkel
Foto: Vogelpark Walsrode/Horst Müller

De tokken behoren tot de familie der neushoornvogels. Ten opzichte van de vele familieleden zijn ze klein van formaat, beter nog, het zijn de kleinsten. De **roodsnaveltok**, welke u ziet afgebeeld op de omslag van deze editie en, zij het dat die tengevolge van de lokatie en de belichting anders lijkt, op deze pagina, is een van de 13 soorten en hun thuisland is Afrika. Ze houden zich voornamelijk op in de rijkelijk met doornachtige struiken begroeide steppen. Hun voedsel bestaat uit dierlijke en plantaardige kost en je kunt ze best 'alleseters' noemen.

Het schijnt een verbazingwekkend schouwspel te zijn als je ziet of welk een wonderlijke wijze ze in de lucht zwerpende termieten verschalken of hoe ze op de grond met onbeholpen sprongen de talrijke voorkomende sprinkhanen achtervolgen.

Als de regentijd is aangevangen, zo omstreeks oktober, breekt er voor de tokken een drukke periode aan. De hypofyse signaleert als het ware de regenval en stelt de hormoonproductie, nodig voor de voortplanting, in werking. Door het hemelwater ontstaan er talloze poeltjes en plassen en de aarde van bodem en randen daarvan vormen dan een uitstekend materiaal dat door de tokken wordt gebruikt als specie voor het dichtmetselen van de broedholten. Want net zoals bij de meeste neushoornvogels het geval is, wordt vrouwtje tok, zodra ze een geschikte boomholte heeft gekraakt, door het mannetje ingemetseld en hebben beide dan alleen maar wat snavelcontact via een vrij smalle spleet. Het vrouwtje, met haar staart omhoog en plat tegen de rug gehouden, past zich best aan aan die kleine ruimte en na het leggen van zo'n vijftal witte eieren begint voor haar de broedperiode die ongeveer een maand duurt. Er gebeurt, naast het broeden, nog meer met haar. Slag- en staartpennen vallen uit en de hergroei van de nieuwe veren vangt aan; ze ruit dus en als ze later de nestholte open breekt om die te verlaten is haar nieuwe kledij al zover gereed dat ze zonder mankeren zich weer als vanouds kan voortbewegen, hetzij vliegend, hetzij met sprongen over de grond. Het mannetje is volop actief, hij houdt zich voortdurend bezig met het vergaren en overbrengen van voedsel. Waarnemers consta-

teerden dat hij in een halfuur zich soms wel 20 maal met voedsel melde. Via de smalle spleet van de nestholte oversnauvelt, je kunt moeilijk veroverhandigen spreken, hij het voedsel aan zijn wijfje.

Zoals gezegd, het broeden vergt een maand en het duurt dan nog geruime tijd eer de jonge vogels het nest zullen verlaten. Ongeveer twee weken vóór dat tijdstip, is er voor het wijfje geen houden meer, aan de jonge vragen steeds meer ruimte. Ze haalt het metselwerk zover weg dat zij zich uit de holte kan bevrijden. Ze heeft dan ruim 70 dagen in doorgebracht

Trouwens ook voor de man wordt het hoog tijd dat hij assistentie krijgt bij de voedselvoorziening, want het vrouwtje én zo'n vier, vijf jongen kunnen heel wat aan. De jongen zijn op dat moment nog niet zover dat ze zich diezelfde vrijheid kunnen permitteren en zij zijn het zelf die de toegang met stukjes oud materiaal, speeks en ontlasting, weer dichtmetselen. Dat fort zijn ze immers zo veel mogelijk beschermd tegen op een lekboutje muntend roofgedierte. Ene zijds dus door de vernauwde en versteende nestopening, anderzijds ook door hun dan al best dreigende zwaardvormige snavels.

Ook na het uitvliegen worden de jonge tokken nog enige tijd door de oudervogels gevoerd, waarbij daarnaast en instinctmatig de wijfjes

essen tot behoud van lijf en leden van hun ouders overnemen.

Rest nog te vertellen dat het niet noelijk is te ontdekken in welke bomen de tokken broeden. Tengevolge van het feit dat zowel het wijfje als de ongen hun uitwerpselen door de smalle opening naar buiten spuiten,

ontstaat er op den duur een grote witte plek aan de voet van de boom.

Tokkenpaartjes zijn gevormd voor het leven en buiten de broedtijd trekken ze meestal in kleine groepjes op. **Tockus erythrorhynchus** is de wetenschappelijke naam van de hoofdfiguur in dit verhaal waarvan, naast de nominaatvorm, nog een aantal on-

dersoorten is beschreven. Lid van een zeer interessante familie welke weliswaar niet zo geschikt is om in onze volières te houden maar die we in erg veel dierentuinen en vogelparken kunnen 'tegenkomen' en waarmee men toch ook al wel diverse geslaagde kweekresultaten heeft behaald.

Persoonlijke ruimte

Meeuwen op een dak, zwaluwen of spreeuwen op een elefoondraad en ook de afgebeelde boom- of fluiteenden op een brugleuning laten zien wat **persoonlijke ruimte** is.

Tekst en foto's: Prof. dr Anthonie Stolk

Het blijkt een soort krachtenveld te zijn dat een dier geheel kan omgeven en waarbinnen het zich om zo te zeggen een individu kan voelen. Let maar eens op hoe bij de aankomst van een nieuwe meeuw, spreeuw of zwaluw de reeds aanwezige vogels gaan verzitten, zodat de plaatselijk verstoorte persoonlijke ruimte weer zo goed mogelijk wordt hersteld. Heel mooi is die wedijver om een plaatsje onder de zon te zien bij de reusachtige broedkolonies van jan-van-genten, drieteenmeeuwen en zeekoeten op de noordatlantische vogelbergen. Het aantal broedplaatsen op de rotsranden is beperkt en er moet dus wat met de ruimte worden gewoekerd. Men bouwde de nesten daarom dicht bij elkaar, maar toch nog uist zo ver van elkaar verwijderd, dat men elkaar gewoonlijk juist niet met de snavel kan bereiken. **Privacy** moet er nu eenmaal zijn.

Met die persoonlijke ruimte staat de afstand in verband, waarbinnen het ene dier het andere mag naderen. Elke ontmoeting tussen individuen blijkt gekenmerkt te worden door respect en regeling van de onderlinge tussenuimte. Eventueel ook door een conflict daarover. In het algemeen is de behoefte van een dier aan persoonlijke ruimte vrijwel het hele jaar door ongeveer constant. In de voortplantingstijd wordt het bezit van een territorium boven dat van persoonlijke ruimte gesteld. Er is nu eenmaal ruimte nodig om de jongen van voedsel te voorzien en hen efficiënt te kunnen verdedigen. Die gedragsverandering komt tot stand door de hormonen, die vogels ook geschikt voor het broeden maken. Gewoonlijk wordt de eerste uiting van de ruimtebehoefte in de onderlinge onverdraagzaamheid van de mannetjes gezien. Bij kooi- en volièrevogels krijgen wij eveneens met die problemen te maken. Daarbij kunnen wij ook duidelijk zien wat persoonlijke ruimte is.

Boom- of fluiteenden op brugleuning: gezellig bij elkaar, maar toch niet al te dicht.

Persoonlijke ruimte bij eenden.

Een troep meerkoeten laat ook duidelijk de persoonlijke ruimte zien.

witte, witte zwanen

Waar ontelbare, onteelbare, ontbetaalbare soorten staan te dringen om een plaat(s)je in de **papieren** v. Berkels'se Volière v/h Jaar in 12 Maandvluchten zou 't al te hebberig zijn om kostbare plaatsruimte op te eisen voor iets zo alledaags als 'n doodgewone Zwaan. Maar is de Knobbelzwaan, *Cygnus olor*, die kasteelgrachten zowel als boerenloten kleur en reliëf geeft, wel zo'n banaal, ordinair beest...?

Tot deze vraag komen we onverwachts doordat eind mei in de Telegraaf triomfantelijk een foto stond van een Zwanenpaar met 14 (!) jongen. Correct biecht de Redactie op niet te weten of dit cijfer wel een record inhoudt maar het wel 'n passend lentemotief te vinden in de hoop het op de abonnees ook als 'n geslaagde opname overkomt – of iets in die geest. Welnu privé als voormalig zwanenhouder denken wij, dat dit weldege-lijk een topscore is; al achten we 't 'eitechnisch' niet uitgesloten, dāt omdat 5 à 7 stuks de normale eierstokproductie is dit totaal het dubbel-gesel is van 2 wijven. (zo heet onder watervogelfans bij deze reuzevogel van 1,50 meter het wijfje weleens.) Maar ook in ander opzicht is dit een ongebruikelijk gezin:- 't zijn namelijk **Wit**-geboren Zwanen met automatische het bijbehorende, kleurstofarme grijzige loopbeen en dito zwervliezen, welke bij de normale-gepigmenteerde echter steeds roetzwart zijn! Het verschil tussen deze zeldzame, weleens kleinere, kleurstofloze en de standaard-(wild)vorm springt bij hun kuikens extra in het oog dat het zwanenjong per definitie nu eenmaal grijs van dons is terwijl daarentegen het kleed van de Witgeborene zoals in de rake naamgeving

verwerkt wit d.w.z. gelig wit is.

Trouwens wie als dierenliefhebber niet alleen oog heeft voor zijn/haar specialiteit doch dat oog overal de kost geeft moet dié gemengde zwanenbroedsels zijn opgevallen bestaande uit naast gewoon grauwe pulen ook witjes. Een algemeen geval van fokonzuiverheid waar geen mens meer paf van staat zomin als van 'n witte ooi met 1 of 2 zwarte lammeren. Hoe dat in mekaar zit en 'werkt' hoeft in zo'n alles behandelend tijdschrift als het onze, dat af en toe krioelt van de wiskunstige erfelijkheidsformules en 'recepten', waarlijk niet toegelicht te worden; dagelijkse kost! Zo'n vakwoordje als **split** – voor buitenstaanders even onbegrijpelijk als: bobine, bolide, turbine ja benzine voor onze opas – kan de moderne kweker wel dromen. Die afwijkende Knobbelzwaan, die eigenlijk nog spierwitter hoort te zijn dan dé klassieke immers nooit-anders-dan-effenwitte parkzwaan (in kleurdiepte zoiets als dat bleekmiddel voor de kookwas: 'witter als wit, dame') ontstond zo maar vóór de oorlog als we 't wel hebben ergens in Zuidholland. En veroorzaakte als mutatie binnen de jetsset der Cygnologen ofwel Zwaankundigen (en.. han-

delaren) de nodige prettige of schudding. Het zichtbaar voordeed bestaat hier uit dat men bij dit 'ras niet het lelijke tussenstadium doc moet als de jongen half grijzerig e zo'n beetje lelieblank zijn bij het langzaam overgaan van het jeugdkleed i dat van de volwassenen. Het sprookje van Het Lelijke Eendje, dat ee zwaan... wordt, zal hier wel o gelinspireerd zijn. En nog vraagt me voor deze zijtak meer dan voor ee zwartpotige van 12 in een dozijn. A weer **als** we ons na al die jaren nie vergissen kreeg deze varieteit res pectievelijk mutatie-wijziging de ne vennaam: *Cygnus olor immutabilis* Dit naamwoord veiligheidshalve na checken in de vakliteratuur gaat nie zó maar want bijv. Rutger's encyclopaedie vermeldt deze aparte starr bloedlijn, fase of hoe men die uitzondering ook noemen wil niét! Waaschijnlijk is deze autoriteit ervan uigegaan, dat zijn belezen vaste 'klarten' heus wel weten dat in alle die soorten (en bij de mens) albinisme e melanisme-zwartwording optreder

Met de Lezer(es) denken we vān d' 'witte' olifanten van Siam totaan di sneeuw witte gems, die in de zome van het rampjaar 1914 door een onnsdenkende Oostenrijkse hertog wer 'omgelegd', wat volgens de bergbewoners mede als... vloek op di euveldaad leidde tot... de oorlo '14-'18. (Terzijde:- een misschiebruikbare Quizzvraag om 'n ijskastreis naar Mallorca + strijkbout-gascomfort + brommer aan te veidienen ware: Welke pelskleur hee een albino-Ijsbeer?)

Die permanent open blijvende hamvraag: Huisdieren Ja of Nee? is wel erg toepasselijk op uitgerekend het zwanendom. 't Is namelijk een twijfelgeval. In geen geval een 100% nut- of bedrijfsbeest, dat opgekooit of gestald binnen een minimale zg. vitale ruimte - de karigste waarbinnen een wezen niet zijn vita-leven verliest - ooit zou kunnen gedijen. Beslist niet in 'n kippenhok met 'n afgedankte badkuip als namaakvijvertje. Stellen experts als een René v/d Mark, Woerden, dat deze aquatische namelijk 'waterige, natte' vogel over minstens 200 m² moet kunnen beschikken vóór deze kieskeurige knaap überhaupt aarzelend aan vaste-verkering begint te denken. En, er dezerzijds bij bedongen, mits die 1-1 terplaatse de alleeneigenaars zijn...

De polderzwaan is daarom al geen gedomesticeerd lid van de huisdierenriem omdat er geen rassen uit ontstaan of gekweekt zijn. Bedoelend geen kuif-, frisé-, structuur- dan wel reuze en omgekeerd dwergtypes zoals u die binnen het sportpluimveearsenaal aantreft. Op uw verwachte vraag: hoe komt dat? geeft de wetenschap dit antwoord: dié soorten, waar allerlei variaties op de oerwiltvorm in voorkomen, hebben meestal een polyphyletische zijnde meervoudige afstamming. En onderscheidenlijk andersom komt bij een, uit maar één wilde voorouder verkregen, tamme soort die pluriformiteit-veelvormigheid niet voor. En dat laatste slaat op onze halfwild gebleven zwaan - hij lijkt nog steeds sprekend op de puur wilde in Noord Europa en Siberië; tussen haakjes nu 'allicht'

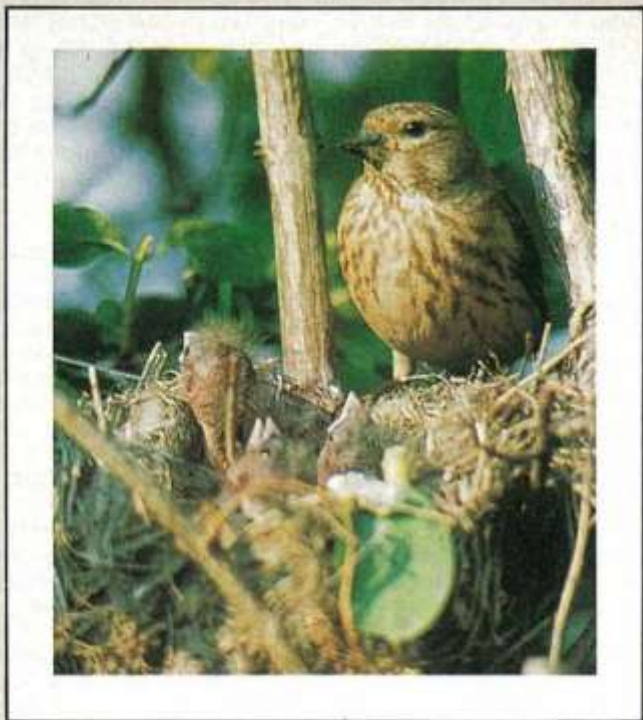
ook al een Bedreigde Soort waar er numeriek stukken minder van over zijn dan 'makke' om de zo afbakende term tām te vermijden. Ertussen-door terugkomend op de Witgeboeren verscheidenheid wist Brehm al, dat in zijn tijd in Holland daar al tweemaal een 'dergelijk exemplaar' van geschoten was; welteverstaan een volbloed Wilde Knobbel- of Roodbekzwaan. Even 'n zijlaan inslaande ziet u hoe deze theorie zelfs tot in uw straat naast uw deur opgaat: in vergelijking met de hond, opgedeeld in notabene 400 officieel Erkende en Gestandariseerde rassen van kangers tot peuters ziet u binnen het begrip 'poes' maar één standaardmodel en schofthoogte; onze fik boogt immers op diverse wolfachtige voorzaten terwijl de kat uit eentje is gecultiveerd. De felilogen of kattensupporters zitten te springen om een sprongmutatie als, om er maar 's eentje te noemen het kortharige Rexkonijn uit 1919, dat het konijnenwereldje op z'n kop zette. Waarom, zullen Lezer en Redactie verveeld opmerken, nou zo'n omhaal en etalage van voorbeelden ook van buiten ons vogelmilieu? Omdat 't naar onze bescheiden mening niet uitgesloten zou zijn uit het proefkruisen van pakweg Agaporniden of welke parkieten van verschillende (eilanden) ook die bewuste Meervoudige Komaf te 'persen'. In de praktijk geeft een niet zó bezielde kweker het nogal eens gauw op zodra de F.1 'toch niet' onderling teelbaar of vruchtbaar blijkt. Ons houdend aan eens ons aller genetischadviseur, Dr. A.L. Hagedoorn, wordt erop geattendeerd dat soort-hybridestastaarden, welke onder me-

kaar ónvruchtbaar blijken, soms wél terugfokbaar zijn aan één der oudersoorten. En acht hij het 'schoon onbewijsbaar niet denkbeeldig, dat via die achterdeur in de zware Peking-eend ganzenbloed zit hoewel in beginsel gans x eend of viceversa niet 'pakt'.

Terug naar de Zwanologie zal wie gewend is aan de bewegelijke en de geluidjes van het kwikzilverachtige tropische kleingloed de bedaarde, geluidloze zwaan geen soort vinden om-te-hebben. Dat enkel mooi-wezen en een blikvanger op een anders doodse waterpartij zegt de (zelf levenslustige) volièrehouder niet zoveel; logisch. En inderdaad heeft deze zwijgende drijvende sinjeur datzelfde taai en saaie, het lome en slome van de bekeerde, 'gebeterde' jolige drinkenbroer die nu nergens meer leut aanziet... Maar daar ging onze ontleding niet om, die heeft een ander leidmotief. Er menselijk van uitgaande, dat we even bezeten zijn van onze vogelijns als van onze portemonnee wordt ten overvloed onderstreept wat 'n geld en eer en voldoening er te behalen valt uit... nieuwe creaties! Uit dat zijdelings erbijgesleepte Rexkonijn zijn heel wat show- en verkoopsprizen 'gerold'. En nou te moeten vaststellen, dat deze samenspraak met u als mutatie opdook uit 14 witbepluisde toevalszwaantjes, welke een niét-vogelmaniak per ongeluk 's voor zijn lens kreeg. De wonderen raken de vogelwereld maar niet uit!

Tekst: J. de Jong
Foto's: A. Bruggeman

Kweken met Europese vogels

door Wiel Höppener

De tijd van het jaar waar we vol ongeduld naar toe hebben geleefd, de mooiste tijd voor de vogelliefhebbers, het broedseizoen met al zijn ups en downs, met voorspoed en tegenslag, met kwekersgeluk en kwekersverdriet, ligt voor 1981 weer achter ons.

Ik dacht dat we, in vergelijking met het afgelopen jaar, toch op een redelijk goed broedseizoen mogen terugzien. Hoe het ook zij, de weergoden kunnen we dit jaar niet als de schuldigen aanwijzen indien een en ander niet volgens onze verwachtingen is verlopen.

Wat de kweekresultaten van mijn eigen vogels betreft, ben ik dit jaar méér als tevreden. Ruim de helft van mijn kweekkoppels heeft voor nakomelingen gezorgd en als wildzangkweker mag je dan zeker niet moperen.

Laten we nog even samen terugblikken:

In de laatste week van April begonnen de eerste vogels met de nestbouw en op 2 mei raapte ik het eerste ei. Toen het legsel compleet was, werden alle eieren tegelijk ondergelegd. Op 22 mei was het dan zover. De eerste jongen waren geboren

want er lagen schillen op de zandlade. Hoeveel jongen zijn er en zullen de oudervogels wel goed voeren? Vragen die iedere kweker zich dan stelt. Hoe nieuwsgierig ik ook ben, maar de eerste twee dagen blijf ik van het nest af. Je kunt nooit weten. Ik wil de pop niet onnodig schuw maken. Achteraf bleek dat er 4 jongen in het nest waren, die voorbeeldig werden gevoerd.

Een goed hulpmiddel om een nest te controleren is een spiegelte hetwelk haaks op een stok is bevestigd met de spiegelzijde naar beneden.

Men hoeft voor controle dan niet het tralienestkastje van de wand af te nemen en ook nesten in de begroeiing (in de volière) kan men zo gemakkelijk controleren.

Bij wijze van proef, heb ik dit jaar bij één koppel vogels de eieren niet geraapt. Het gevolg daarvan was dat niet alle jongen op dezelfde dag uitkwamen en er duidelijk verschil in grootte was, wat ook weer het nadeel had dat niet alle jongen op dezelfde dag geringd konden worden. Ik blijf er dan ook bij dat ik het liefst de eieren raap en ze dan gelijktijdig onderleg. Maar het is natuurlijk ieders goed recht om hier een andere mening over te hebben.

Dat ook bij ons tijdens het kweekseizoen niet altijd alles van een leien dakje loopt, moge blijken uit het volgende.

Een eigenkweekpop (broed 80) bouwde een nest en legde daarin 5 eieren. Na 13 dagen broeden werden de jongen geboren. Telkens als er een jong uit het ei was, werd de schil buiten het nest gebracht. Bij de laatste schil vloog de pop meteen naar de voerbak om eivoer en meelwormen te eten. Met volle krop vloog ze naar het nest maar bleef op de rand zitten. Het was net of ze bang was voor de bewegende jongen. Nog diverse malen vloog ze af en aan naar het nest maar bleef steeds (angstig?) op de rand zitten. Na een paar uur keek ze niet meer naar het nest om. Ook de man vertoonde geen enkele neiging om te voeren en de volgende dag waren alle jongen dood.

Wat was hiervan de oorzaak? Ik ben nergens aan geweest. Ik weet het niet. Dat ik dit zo precies kan vertellen, komt doordat ik van afstand op een stoel zittend, alles exakt heb kunnen volgen.

Ik voelde me machteloos omdat ik de jongen niet kon redden, daar er geen mogelijkheid was om ze elders onder te leggen.

Een ander geval. Een putterpop broedt haar eieren uit. Op de dag van het uitkomen ligt er 's morgens een jong dood op de zandlade (hetwelk nog half in de schil zit). Mijn eerste gedachte was: 'Dat kan de man gedaan hebben.' Verder lagen er nog twee schillen op de zandlade hetgeen dus betekende dat er twee jongen in het nest lagen. In de veronderstelling dat deze twee ook weldra op de zandlade zouden liggen, ging ik regelmatig kijken. Maar er gebeurde niets. De man gedroeg zich voorbeeldig en

voerde zelfs zijn vrouwtje op het nest. Later op de middag lag het vierde jong, nog half in de schil, op de zandlade en hoewel het koud was, leefde het nog. Ik heb de rest van de schil verwijderd, het jong in mijn hand wat opgewarmd en toen het weer voldoende leven toonde, in het nest teruggelgd. Hierna verliep alles normaal en het jong groeide samen met de andere twee jongen in het nest voorspoedig op.

Wat was hier gebeurd? Wel, de pop had in haar ijver om de schil uit het nest te verwijderen, ook het daar nog aan vastzittende jong mee uit het nest gewerkt. Om het in menselijke termen te zeggen: ze had met het badwater de baby weggegooid.

Ja, zo zie je maar weer wat er allemaal gebeuren kan. Als je het weet en je bent er op verdacht, kun je uiteraard soms menig onheil voorkomen. Hoewel ik ook wel begrijp dat niet iedereen de hele dag thuis kan blijven, omwille van zijn vogels.

Als het broedseizoen ten einde is, dan komt weldra de volgende fase en dat is de rui. Jonge vogels ruien over het algemeen vrij makkelijk, maar oudere vogels hebben daar nog wel eens moeite mee. Er zijn diverse middelen om de vogels te helpen goed door de rui te komen, zoals ruihulp (dat je bij de zaadhandel kunt kopen) weegbree en komkommer, om er maar enkele te noemen. Allemaal tot uw dienst, bovengenoemde middelen kunnen allemaal goed zijn. Ik gebruik al deze dingen al jaren niet meer. Voor mij is er maar **één middel** en daar zweer ik bij, **de brandnetelthee**. Mensen, als u eens wist wat daar allemaal inzit. Ik vind dat de brandnetel, zowel voor mensen als dieren het beste is wat de natuur te bieden heeft. En mocht u nog twijfelen, dan vraag het maar eens oudere mensen in uw omgeving. Zij kennen de waarde van deze brandende en woekerende plant.

Ik ga nu niet weer uitvoerig beschrijven hoe u de brandnetelthee moet maken. In 'Onze Vogels' van oktober '79 op blz. 452 (te beginnen in de middelste kolom kunt u duidelijk lezen hoe u te werk moet gaan. Ook op onze Dia-lezing besteden wij hier uitvoerig aandacht aan (in woord en beeld).

Ondanks alle goede zorgen sterven er toch nog vrij veel jongen vogels vóór en tijdens de rui. Het ziekteproces duurt vaak maar enkele da-

gen en wat het beestje gemankeerd heeft weet men meestal niet. Een veel voorkomende oorzaak van sterfte bij onze jonge wildzangvogels is de coccidiose en atoxoplasmose. Uit preventief oogpunt wordt door veel kwekers, zodra de jonge vogels 5 tot 6 weken oud zijn, een ESB 3 kuur gegeven. Men hoopt dan maar dat het goed gaat. Daar ik op het gebied van vogelziekten een leek ben, heb ik de hulp ingeroepen en advies gevraagd aan Drs. G.M. Dorrestein van de Rijks Universiteit te Utrecht van de Faculteit der Diergeneeskunde.

Uit de diagnose die hij stelde bij vogels die ik hem voor onderzoek aanbod, bleek dat deze besmet waren met atoxoplasma. De door hem voorgeschreven E S B 3 kuur had een goed effect. Ik ging als volgt te werk: 5 dagen in de week E S B 3 in het drinkwater (ESB 3, 7½%) Dosering: 2 gram per liter drinkwater. De overige dagen normaal drinkwater met eventueel 1 dag vitamine in het drinkwater. Deze kuur moet gegeven worden tot na de rui.

Dat wil niet zeggen dat E S B 3 een wondermiddel is, verre van dat, maar bij atoxoplasmose helpt het uitstekend.

Het mag duidelijk zijn dat niet iedereen nu maar klakkeloos aan zijn vogels de ESB 3 kuur moet gaan toedienen. Heel zeker niet. Laat eerst de zieke vogels door een dierenarts onderzoeken en ga nooit op eigen houtje voor geneesheer spelen. Samen met de dierenarts nagaan welke maatregelen er nodig zijn om herhaling te voorkomen, dat is de aangewezen weg.

Uitsluitend de ziekte bestrijden met geneesmiddelen is achter de feiten aanhollen.

De meest effectieve bestrijding van ziekte, is het voorkomen ervan. Dat is natuurlijk gemakkelijk gezegd zult u denken. Laat ik u enkele voorbeelden noemen: ten eerste is dat de hygiëne. Geef uw vogels dagelijks vers drinkwater in een schone fles (dus ook de fles dagelijks schoonspoelen). Ook het hardvoer en zeker het kracht- en/of eivoer (en dit laatste bij warm weer liefst twee maal) dagelijks verversen en de voederbakjes uitwassen in warm water. Een reserve-set van deze attributen, maakt voor mensen die in verband met hun werk over weinig tijd kunnen beschikken, een en ander natuurlijk een stuk gemakkelijker. De vogels deponeren vaak hun ontlasting tus-

sen het voer en dit is weer een bron van besmetting. Plaats dan de bakjes zo, dat er geen uitwerpselen in kunnen komen zult u zeggen. Akkoord, maar als je ronde voerbakjes hebt (de mijne hebben een doorsnede van 12 centimeter) dan gaat dit niet zo eenvoudig.

Vogels die ziek zijn moet men direkt afzonderen. Boven de zandlade in de ziekenkooi, kan men een houten raampje maken en hieroverheen vogelgaas spannen zodat de zieke vogels niet in hun ontlasting kunnen pikken. Het zand in de ziekenkooi moet men regelmatig verversen en het gaas boven de zandlade (wanneer hier ontlasting aan vast zit) met een borstel met water goed schoonmaken. Een gebruikte ziekenkooi moet men goed uitwassen en ontsmetten alvorens deze weer opnieuw in gebruik te nemen.

Het einde van dit artikel is weer nabij, maar toch moet ik nog een paar dingen aan u kwijt. Tijdens de pauze op onze Dia-lezingen, komen geregeld jeugdleden bij ons met vragen over de kweek (ook over kanaries). Als wij hun dan verwijzen naar hun vereniging, dan is veelal het antwoord: 'Die hebben toch geen tijd voor ons.' Bestuursleden, en vooral u oudere kwekers, wij allen kennen het spreekwoord: 'Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.' Help de jeugdleden, laat ze niet zwemmen, **zij** zijn de kwekers van morgen. **Zij** moeten ons werk voortzetten als wij er niet meer zijn. Ga ze bezoeken en vertel ze wat ze goed of fout doen, of beter nog, nodig ze uit bij u thuis en laat ze zien hoe u het doet. Dan bent u echte sportmensen en dan is ook de toekomst van onze mooie hobby verzekerd. Laat dit maar eens goed tot u doordringen. Wie de schoen past, trekke hem aan.

Tot slot nog dit. Een half jaar geleden tijdens het jaarnaal op de T.V. vertelde Staatssecretaris van C.R.M. dhr. Wallis de Vries tijdens een feestelijke gebeurtenis (ik meen in Utrecht) dat er jaarlijks in Nederland 13000 ha groenvoorziening ten offer vallen aan huizenbouw, industrie etc. Dit stemt toch wel even tot nadenken. Dat betekent onder meer dat de biotoop (het leefgebied) van de vogels in de vrije natuur elk jaar 13000 ha kleiner wordt. Laat dit dan voor ons weer een aanmoediging zijn, om voor het behoud van de soort, met de in ons bezit zijnde vogels te kweken.

Over mussen gesproken

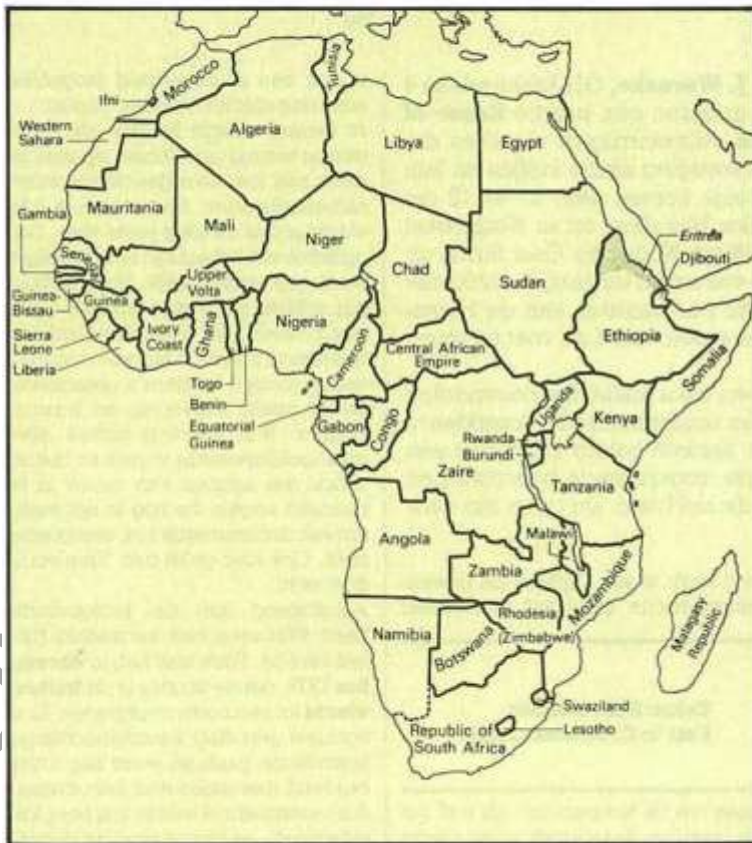

C.E. van Berkel

Horen we het woord 'mus' dan zijn we al gauw geneigd om daar ongeïnteresseerd en schouderophalend aan voorbij te gaan. Te gewoon? Het is maar hoe je ze wil zien; de mus komt inderdaad bijna overal ter wereld voor en nergens vallen ze op door een kleurrijke verschijningsvorm. Niet interessant? Vergist u niet, onze huismus, maar ook enkele in Europa voorkomende nauwe verwanten van *Passer domesticus*, bieden toch wel boeiende kweekmogelijkheden. In België, maar ook in ons land, zijn er enkele liefhebbers die al fraaie mutaties hebben weten vast te leggen en ongetwijfeld bieden deze verschillende perspectieven. We komen daar mettertijd ongetwijfeld nog wel op terug.

In dit verhaal gaat het overigens niet over een in Europa voorkomende mussensoort, maar over een van hun naaste verwanten in het zwarte werelddeel, met name de **Emins-mus**, wiens wetenschappelijke naam ***Passer eminibey*** luidt. In plaats van pas-

ser wordt ook wel **Sorella** gebezigd. Hoe dan ook, het is duidelijk een echte mus die, zij het in een wat andere uiterlijke verschijningsvorm, voorkomt in West en Centraal Soedan, Ethiopië, Oost Oeganda, Kenya en Noord Tanzania.

Ze zijn slechts 11,5 cm groot en er is een goed verschil tussen de beide geslachten. Het mannetje is overwegend kastanjebruin, vleugel- en staartveren zwartbruin met geelbruine omzoming, snavel zwart, ogen donkerbruin, poten donker vleeskleurig. Het vrouwtje is overwegend grijsbruin, bovendeel donkerder met helder gele omzoming hetgeen een streep-effect veroorzaakt. De bovenkop is asgrijs, teugel, keelvlak, stuit- en bovenstaartdekveren fel kastanjebruin, onderzijde grijsachtig bruin, snavel licht hoornkleurig en vleeskleurige poten. Ook deze mussoort is dus eenvoudig en onopvallend 'gekleed'.

Het zijn van nature betrekkelijk schuwe vogels welke karaktertrek bij een wat langer verblijf in de volière niet meer zo duidelijk aanwezig is. Ze leven in het algemeen in kleine groepjes en naast soortgenoten maken ook wel enkele bandvinken deel uit van zo'n groepje.

Waarnemers betwijfelen of deze mussoort zelf wel zo intensief aan nestbouw doet. Men heeft de indruk dat er in de meeste gevallen gebruik wordt gemaakt van verlaten wevernesten die ze dan opnieuw met wat veertjes en kleine, fijne grasstengels bekleden.

In de Soedan valt de broedtijd omstreeks oktober-november; in Kenya en Tanzania van april tot juli. Een legsel bestaat gemiddeld uit 3 tot 4 blauwgroenachtig bewaasde witte eieren met bruin-zwarte vlekjes. Alleen het wijfje broedt en zij doet daar ongeveer 12 tot 13 dagen over. Het voedsel bestaat in hoofdzaak uit gras- en onkruidzaden alsmede velerlei soorten kleine insecten.

In oktober 1979 kwam **N.L. van Loon**, Mascagnistraat 54 in Tilburg via een importeur in het bezit van een paartje Emins-mussen. Ze werden ter acclimatisatie gehuisvest in een ruime broedkooi van 50 cm breed, 60 cm diep en 70 cm hoog. In die kooi was ook een nestkastje van 12 x 12 x

12 cm opgehangen. Tegen alle verwachtingen in werd op 20 februari 1980 in een van droog gras en pluiscjes sisaltouw in het nestkastje vervaardigd nestje een drietal eitjes waargenomen. Alleen de pop broedde. Bij controle bleken alle drie de eitjes bevrucht te zijn en op de dertiende dag zijn de jongen uitgekomen; het was begin maart. Op 7 maart was het zover dat de jongen konden worden geringd. Uit voorzorg zijn de ringen zwart gemaakt zodat ze niet al te veel op zouden vallen want als het een echt proper moedertje zou zijn, zou de kans groot zijn dat zij dat blinkende ringetje met jong en al uit het nest zou hebben gewerkt. De ringmaat is 2.5 mm. De jongen werd goed gevoerd hetgeen ze te danken hadden aan hun moeder die

zich daar volledig voor inzette. Vader keek er niet naar om. Het voedsel werd niet uit de krop maar rechtstreeks van tussen de snavelpunten verstrekt. De snavelranden waren opvallend licht van kleur alsook de 'mondhoeken'. Tevens was het nogal opvallend dat twee van de drie jongen wat donkere plekje aan de ondersnavel hadden en het derde jong niet. Op een leeftijd van 16 dagen verlieten ze het nest en uiterlijk waren ze gelijk het ouderpopje. Op 4 april zijn de jongen overgezet in een vluchtje en op 21 april was er ook geen verschil meer te zien in snavelkleur.

Na de jeugdruï bleken het twee mannetjes en één popje te zijn. Het is bijna wel zeker dat de bonte plekjes op de

ondersnavel van de jonge vogels een indicatie is voor het geslacht. Bij een volgend broedsel bleek er namelijk één jong die bonte plekjes op de ondersnavel te vertonen en later kwam vast te staan dat dat ene jong een mannetje was en de anderen popjes. In het nest is dus al direct te zien van welk geslacht de jongen zijn.

Als voedsel verstrekt Van Loon gemengd tropenzaad en onkruidzaden; drie maal daags kanarieopkvoer en gekiemde zaden (2 delen millet en 1 deel negerzaad), een stukje appel of peer en een kleine hoeveelheid diepvries mierenpopjes.

Op de laatst gehouden bondskampioen, Vogel '81, verkreeg Van Loon de NBvV Oorkonde ter bevestiging van een eerste dus bijzonder kweekresultaat.

Yuhina, alleen zij danst geen buik

In de ruime gezelschapsvolière van **J. Werneke**, GH Breitnerlaan 4 in **Muiderberg**, bevindt zich onder anderen een paartje **Roest- of geelnek timali's**, *Yuhina flavicollis*. Alleraardigste vogeltjes die opvallen door hun brede steeds in beweging zijnde kuifjes en hun meesachtige maniertjes. Oorspronkelijk komen deze 11 tot 12 cm grote vogeltjes voor op de westelijke Himalaya tot in Noordwest Thailand en Noord Laos, alsook in West, Noord en Oost Birma alwaar ze te vinden zijn op een hoogte van zo om en nabij de 1200 meter. Tijdens de zomer bewonen ze de bergwouden van de Himalaya tussen 1800 en 3000 meter; in de winter vanaf de voet tot ongeveer 2500-2700 meter.

Zoals gezegd zijn ze uitgedost met een fraai kuifje. De bovendelen zijn overwegend donkerbruin met een brede geelrode, roestkleurige nekband. De onderdelen zijn wit, flanken helder bruin met een witte bestreping en ze hebben zwarte, zogenaamde baardstrepen lopend vanaf de snavelinzet tot aan de nekband. De ogen zijn door een witte ring omgeven.

Een uiterlijk onderscheid tussen de beide sexen is niet aanwezig, zodat de vorming van een paartje niet bepaald een gemakkelijke zaak is. Er wordt wel beweerd dat de popjes een wat kleiner kuifje hebben maar dan nog zal het niet eenvoudig zijn om zo maar gegarandeerde koppeltjes samen te stellen. Pas geïmporteerde timali's vragen een zorgvuldige acclimatisatie maar daarna blijken ze best

wel sterk te zijn. Tijdens de geweningsperiode moet het niet zozeer

Tekst: H.A. Maurer
Foto's: C. Scholtz/Cruiff

gaan om de temperatuur als wel om de voeding. Naast vruchten en nectar

is ook een zo uitgebreid mogelijke sortering dierlijk voedsel vereist.

In sociaal opzicht leveren deze vogeltjes weinig problemen op mits ze maar niet met soortgenoten worden samengehouden. Eén paartje in één vlucht is dus de enig juiste weg. Ten opzichte van elkaar zijn ze in het algemeen erg aanhankelijk. Het is zelfs zo dat solitair gehouden timali's vaak wegwijnen. In Werneke's volière leefden ze in goede harmonie met diverse soorten tangara's organisten, cedervogels, brilvogels en honingzuigers. Wat voeding betreft allemaal gelijkgeaarde vogels en dat is, vooral ten aanzien van nieuw in te brengen vogels die nog in het stadium van acclimatisatie zijn, een goede zaak. Ook hier geldt dan 'Zien eten, doet eten'.

Aansluitend aan de buitenvlucht heeft Werneke een verwarmd binnenverblijf. Toch was het, in **december** 1979, dat de timali's in de **buitenvlucht** tot nestbouw overgingen. Een normaal getralied kanariestkastje vormde de basis en werd zeg maar bekleed met uitsluitend kokosvezel. Als nestmateriaal was er ook hooi, katoendraad, geplazen sisal en derge-

lijke beschikbaar maar daar waren ze niet in geïnteresseerd.

Het eerste eitje is, vermoedelijk tengevolge van nachtvorst, verloren gegaan. Na het leggen van het tweede eitje bleef het nestje door een van de oudervogels bezet. In totaal legde het popje drie eitjes welke afwisselend door man en popje werden bebroed. Na ongeveer 12 dagen werden de jongen geboren en 16 dagen later was het zover dat ze spontaan het nest verlieten. Eerder, toen ze ongeveer

10 dagen oud waren, heeft Werneke de vogels geringd. Dat was toen overigens al de tweede poging. De eerste keer waren de pootjes kennelijk nog wat te klein en te dun zodat de ringetjes door al het gewriemel in het nestje er weer vanaf zijn geschoven. Ringmaat 2.5 mm.

Na het uitvliegen van de jonge vogels werden ze nog gedurende een veertiental dagen door beide oudervogels, zij het in afnemende mate, gevoerd. Zekerheidshalve heeft

Werneke, toen de jonge vogels waren uitgevlogen, de gehele familie het binnenvverblijf ingeloodst waarin ze de winter goed zijn doorgekomen. Na de jeugdruï zijn de jonge vogels, die aanvankelijk wat valer van kleur waren, in niets meer van de oudervogels te onderscheiden.

Het voedsel is gevarieerd en uitgebreid. Naast een zo gevarieerd mogelijke vruchtensalade werd er nectar verstrekt alsmede zeer matig grof gezeefd opfokvoer, wat spinnetjes, fruitvliegjes, meelwormen- en maden, universeel en insectenvoer.

Timali's, interessante en plezierige volièrevogels vooral voor de liefhebber die zich in vruchten- en insectenetende vogels heeft gespecialiseerd. Beslist geen vogels voor een gezelschapsvolière waarin hoofdzakelijk zaadeters worden gehouden.

En wat het kweken betreft, niet gemakkelijk maar wel haalbaar, getuige de hier opgemelde ervaringen, en daarom des te meer bevredigend.

Dat een succesvol kweekresultaat als dit, later nog weer wordt beloond door een NBvV-Oorkonde ter bevestiging van een eerste en dus zeldzaam kweekresultaat, moge voor ieder een stimulans zijn om er alles aan te doen om met deze en andere vogels soortgelijke resultaten te behalen. Trouwens is dat niet onze plicht? Vooral in deze tijd waarin het Ministerie van CRM ten aanzien van de in- en uitvoer van vogels nog roomser dan de paus wil zijn.

Pietpraat over de raza espanola

Praten over vogels van dit ras kan gemakkelijk ontaarden in raaskalen, simpelweg omdat de totale informatie over deze vogels volslagen ontoereikend is. Op zich is deze ongewone situatie niet vreemd, dat zal in feite niemand kunnen ontkennen. Want, als een ras/variëteit tot ontwikkeling komt binnen de beslotenheid van een kleine organisatie, dan zal de 'lancering' altijd opzienbarend zijn. De R.E. is ontwikkeld in zuidelijk Spanje, pas toen het ras erkend werd door het C.O.M. werden de vogelliefhebbers uit andere landen er mee geconfronteerd. Op aandringen van de Spaanse organisatie(s) is erkenning verkregen op internationaal vlak, dat had het neveneffect dat het al jaren aaneen de Spaanse inzenders zijn die de COM-prijzen in de wacht slepen. Langs natuurlijke weg zal aan deze situatie vanzelf een eind komen, op het moment dat er concurrentie ontstaat is de zekerheid van het Spaanse 'goud' steeds onzekerder.

Overigens, de Raza Espanola is niet de enige Spaanse troef, er is ook nog de Timbrado, deze erkende zangvogel kan alleen door Spaanse keurmeesters gekeurd worden omdat de andere aangesloten landen daar geen keurmeesters voor bezitten...! Automatisch dus ook hier goud-zilver-brons voor de Spanjaarden. In de postuurkanariewereld gonst het als in een bijenkorf over alweer een Spaans postuurkanarietas, op dit moment nog in ontwikkeling. Het zou gaan over een vogel die sterke gelijkenis vertoont met de Gibber Italicus, de Spaanse versie zou echter een nekwervel meer(?) bezitten. We kunnen weinig anders doen dan afwachten, daar zijn we inmiddels met Spaanse dingen wel aan gewend, zie Sinterklaas.

Wanneer de brokken/flarden informatie over de RE aaneengeregen worden ontstaat een aanvaardbaar duidelijk geheel voor zover het de verschijningsvorm betreft. Daardoor komt ook de fokprocedure 'uit de steigers', als bekend is hoe iets eruit moet zien wordt tegelijkertijd duidelijk wat wel en wat niet kan in de fok. Vogels van dit ras moeten erg klein zijn, (in Spanje wordt een maatvoering van 11.5 tot 12.5 cm gehanteerd),

de NBvV gaat uit van 11.5 cm lang. Daarnaast moeten vogels van dit ras slankgebouwd zijn, alle onderdelen van het geheel zijn in verhouding met

door Jan Kuiper

elkaar. Dus, geen grote pootjes onder een klein lichaam, geen grote kop op een kleine romp, geen dikke romp en een smalle kop, geen brede staart aan een smal lichaam. In al de hier genoemde gevallen is de evenredigheid in de bouw zoek. Het eisen van slanke vogels houdt in dat de bevederingslengte voor de verschijningsvorm van groot belang is, het is ook voor u niet moeilijk om te constateren dat een zwaarbevederd exemplaar altijd dikker zal lijken dan een kortbevederd exemplaar, matig intensief of volledig intensief is duidelijk dicht bij het ideaal.

Boeiend is het om te constateren dat de eisen voor kleur, zoals gehanteerd in de 'vroegere' jaren van dit ras, geheel verwaterd zijn. Ter illustratie, de standaard der NBvV (uitgave 1963) noemde dit ras 'Spaanse dwergkleurkanarie', in de nieuwste uitgave (1981 dus) wordt over kleur

nauwelijks meer gerept. De COM/OMJ-standaard spreekt over geheel gepigmenteerd - bont - ongepigmenteerd. Gezien de tekst van beide genoemde standaarden is het accent duidelijk verlegd naar het postuur, dat is een echte 'ommezwaai'!

Mijn eerste kennismaking met vogels van dit ras vond plaats in 1971, sedertdien heb ik met onregelmatige tussenpozen de kennismaking kunnen hernieuwen en uitbreiden. De overgrote meerderheid van de vogels die ik gezien heb verdienen de qualificatie 'een klein goudgroentje', éénmaal heb ik een bruin exemplaar gezien, bonte en ongepigmenteerde exemplaren heb ik nog niet mogen aanschouwen. Hetgeen niet wil zeggen dat die niet zouden bestaan.

Onder de lezers van 'Onze Vogels' zullen zich vast wel wat mensen bevinden die dit ras best zouden willen bezitten/fokken, het is echter niet eenvoudig om een redelijke uitgangspositie aan te geven. Verreweg het simpelste is natuurlijk om een X-tal RE's te kopen, desnoods te importeren uit Spanje, ik kan me echter voorstellen dat dit voor velen te kostbaar zal zijn. Dan blijft de mogelijkheid open om door een gerichte fokmethodiek deze wens te realiseren, het is foktechnisch mogelijk om dwergkleurkanaries te verkrijgen, voorwaarde daarvoor is dat u over een periode van vele jaren steeds opnieuw uw kleinste kleurkanarie paart aan de op één na de kleinste, op deze wijze doorgaand komt onvermijdelijk het moment dat de jongen Raza Espanol mogen heten. Vergeet niet, ook de Fife Fancy is zó ontwikkeld! Tenslotte nog dit: volgens de COM zijn onnatuurlijke (=roodfactorige) kleuren niet toegestaan; dat alleen de korte pootjes specifiek kenmerkend zijn in een 'understatement'. De volgende maand zal ik met u de Scotch behandelen, TOT DAN!

Sinds 3 jaar
meer dan
7000 luchtreinigers
in de duivenhokken

LAST VAN STOF EN STANK??

Wij hebben voor u en uw vogels **DÉ OPLOSSING!**
Reeds jaren verkopen wij in Nederland en België
met groot succes aan de **DUIVENMELKERS** de

ELEKTRONISCHE LUCHTREINIGERS

Zelf als duivenliefhebber, weet ik de problemen welke er zijn in de hokken qua
STOF - STANK - VIRUSSEN - SCHIMMELS - enz. enz.

Al dit soort moeilijkheden worden **NU** opgelost met dit geweldige kastje wat
geschikt is voor een ruimte van 20 m² vloeropp. Er is ook een luchtreiniger voor
een vloeropp. van 40 m² à f. 425,-

LET OP:

- Geén verbindingen naar buiten
- Geén filters vernieuwen
- Gaat uw leven lang mee,
daar er geén enkel draaiend gedeelte inzit

WAT DOET DE LUCHTREINIGER:

- Vernietigt alle bacteriën, virussen en stank.
- Verbeterd de zuurstofopname in bloed en longen.
- Verbeterd de algemene conditie.
- Verbeterd centraal zenuw- en ademhalingsstelsel.
- Geschikt voor 20 m² of 40 m².
- Stekkerklaar voor randaarde stopkontakt.
- Verbruik 1 kW per 14 dagen en nachten.
- 5 jaar garantie.

De werking van de luchtreiniger:

Het apparaat werkt als een soort magneet, welke alle
vuile stofdeeltjes en stank aantrekt en vernietigt.
Via de stroom 220 Volt wordt er omgevormd naar
5000 Volt met een ampérage van 0,01 Mil. ampère.
Hierdoor is het verbruik minimaal n.l. 1 kW in de
14 dagen bij dag en nacht verbruik (à f. 0,15).
Normaal krijgen MENS en DIER de vervuilde lucht-
delen in de longen, maar met een luchtreiniger in het
hok is dit uitgesloten en het zuurstofgehalte bij MENS
en DIER blijft nu op peil. De lucht in het hok is nu net
zo zuiver als hoog in de lucht, daar zijn namelijk net
zoveel positieve als negatieve ionen. In Nederland
staan al 7000 apparaten in duivenhokken. Het is een
ideaal apparaat als uzelf ook last heeft van stof.

Lees het allemaal in onze folder.

f. 285,-

(onder rembours,
zonder kosten
en voor België
internationale cheque)
AFM.: 14x9x7 cm.

Via deze 4
naaldjes vindt
de vernietiging
plaats van
stoffen en stank.
Hierdoor betere
conditie voor
de vogels.

Kom de reiniger bekijken,
kom langs, de koffie is bruin.

Vraag gratis folder of bestel direct bij:

WOLRO-LUCHTREINIGING

Smereburg 47, Krimpen a/d Lek, 01807-18912
(Ook op zaterdag en iedere avond tot 10 uur)

Ideaal om stof uit uw longen te houden

UNIEKE GARANTIE!

Bon in gesloten enveloppe

Mocht het apparaat, om welke reden ook, niet aan de
eisen voldoen, stuur ik het terug en krijg het geld
TERUG. Dit doe ik binnen 4 weken na aankoop.

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

Telefoon:

wenst te ontvangen: st. à f. 285,-

..... st. à f. 425,-

..... st. folders (gratis)

GEEN GEZEUR GARANTIE

mits onbeschadigd en in originele verpakking.
Binnen 4 weken na aankoop.

Perzische roodborst

Dit fraaie vogeltje is familie van onze nachtegaal. Het opvallendst is ongetwijfeld de markante kop-tekening, die op de afbeelding duidelijk te zien is. Vooral de witte keel en de dito gekleurde oogstreep lopen erg in het oog. De bovendelen zijn erg donker, de onderzijde is roodbruin en de tamelijk lange staart is zwart. Het vrouwtje is in een heel wat simpeler pakje gestoken: zij is over het geheel meer bruinachtig grijs met grijze wangen en zij moet het stellen zonder wit aan de kop, hoewel de keel wel erg licht is. Zijn woongebied strekt zich uit van Klein-Azië en dan verder oostwaarts als een brede gordel tot in Afghanistan.

Deze vogels prefereren als nestplaats steenachtige berghellingen en een bodem met veel oneffenheden en niet al te veel struikachtige be-

groeiing. Het nest is een stevig komvormig bouwwerkje van gras, bastvezeltjes, worteldraadjes, vermengd en bekleed met haren en pluis van allerlei planten. De broedtijd loopt van eind april tot begin juni en gewoonlijk wordt slechts één legsel geproduceerd, dat bestaat uit drie tot vijf glanzende, licht blauwachtig groene eitjes, die bezaaid zijn met licht roodachtig bruine spikkels en puntjes.

Tekst: Meindert de Jong
Foto: Petr. Podpera

Bodemvogels

Perzische roodborsten houden zich graag op in laag struikgewas of op de grond. Vaak zitten ze op een steen of andere verhevenheid om vandaar de omgeving af te speuren naar een mogelijke maagvulling. Veelal wordt de staart opgewipt gehouden. Dreigt er onraad, dan schieten de vogeltjes

in de bosjes. Het gedrag doet wel enigszins denken aan dat van onze tapuit. De zang is vrij luid en volgens sommige auteurs doet hij denken aan 'een zilveren belletje'. Tijdens de balts vliegt het mannetje de hoogte in en daalt vervolgens met wijd uitgewaaierde staart.

Deze aardige vogeltjes zijn trekvogels, die de winter doorbrengen op het Arabisch schiereiland en in Noord-Afrika. Daar gedragen de diertjes zich buitengewoon schuw en hoewel ze er talrijk zijn, moeilijk te observeren. Zij houden zich daar bij voorkeur op in de dichte struikenwarrar in ravijnen en ander dicht struikgewas.

Volgens de mij ten dienste staande gegevens zingen deze vogels in gevangenschap lang niet onverdienstelijk, maar er wordt geadviseerd ze in een kooi of voliëre te houden met een zacht (bij voorbeeld linnen) dak, omdat de vogels vooral in de trektijd zeer onrustig zijn. De 'zondagse naam' is *Irania gutturalis*.

Roodoorbuulbuul

In nov. 1980 kocht ik een koppel roodoorbuulbuuls. Het verschil tussen man en pop is goed te zien daar het rood bij de oren en de stuit bij de pop veel valer is.

Dit koppel heb ik, om te acclimatiseren, in eerste instantie in de onverwarmde maar vorstvrije binnenvolière gehuisvest.

Daar ik in feb. 1981 ben verhuisd, moesten zij worden ondergebracht in een kleine buitenvolière van ± 10 m samen met 40 andere vogels.

Hoewel het nog enkele nachten aardig gevoren heeft, maakten zij het wonderwel in de kou.

In maart was de binnenvolière klaar maar de vogels wilden niet meer naar binnen. In de loop van maart is de buitenvolière aardig uitgebreid tot ongeveer 40 m². De volière werd tevens ruim beplant. Nadat ik begin april kokoshaar in de volière deponeerde, zijn diverse vogels terstond een nest gaan bouwen.

Daar ik twee koppels roodkuifkardi-

nales bezit en elk koppel een nest ging bouwen, heb ik de volière in drie afdelingen moeten splitsen omdat de vogels onderling nogal hevige vechtpartijen voerden.

Toen de kardinalen apart zaten (elk koppel heeft, nu ik dit schrijf, al drie zelfstandige jongen) zag ik het mannetje van de buulbuul met kokoshaar in zijn bek rond vliegen.

Na een controle ontdekte ik een bijna

klaar nest. Twee dagen later was het geheel klaar en nog een dag later was het eerste ei er, de daarop twee volgende dagen telkens één ei.

De pop begon bij het tweede ei te broeden, dit was op 2 mei.

Op 16 mei kwamen alle drie de eieren uit en de jongen werden uitstekend door de beide ouders gevoerd met meelwormen, appel, dadels, vijgen, krenten, rozijnen, sinaasappel en peren maar het meest met vleesmade die ze altijd terbeschikking hadden.

Deze maden werden van te voren ingepoeierd met GISTO-CAL. Ze groeiden voorspoedig op en werden door mij op 21 mei geringd met 3,5 mm ringen. Op 30 mei vond ik het nest leeg en na enig zoeken vond ik de jonge buulbuuls op een lage tak van een acuba struik gedrieën dicht tegen elkaar. Ook nu werden zij door beide ouders gevoed.

Naarmate zij ouder werden nam het voeren door de man af en werd geheel overgenomen door de pop.

Direct toen de kleinen uitvlogen, begonnen de man en de pop met de bouw van een nieuw nest en op 2 juni lag het eerste ei er in. De productie was deze keer vier eieren. De pop begon op 3 juni weer te broeden maar kwam telkens van het nest om de jongen te voederen. Van de man kregen ze niets meer, hij vloog telkens wel naar de jongen toe, ging naast hun zitten en vloog dan direct naar de voerbak. Het was net of hij hun de weg wilde wijzen. Op een gegeven ogenblik vloog een jong hem achterna en nadat de man begon te eten deed het jong hem dit na.

Het was een leuk gezicht telkens als de man zijn kop in de voerbak deed, deed het jong hem direct na.

Na ongeveer veertien dagen waren zij zelfstandig. Ze bedelen dan nog wel om eten en krijgen heel af en toe nog wel eens iets.

Het tweede legsel kwam uit op 15 juni, twee jongen, op 16 juni één jong; 1 ei was onbevrukt.

Ook deze jongen werden weer uitstekend gevoerd.

De jongen van het tweede nest zijn nu 12 dagen oud en staan op punt van uitvliegen. Hopelijk gaat het tweede broedsel verder net zo goed als het eerste.

Tekst: W. Bakker
Dinsdagstraat 39
4524 AM Sluis.

Foto: C. Scholtz/Cruyff

Baardmannetje gedrag en kweek

(*Sporopipes squamifrons*.)

In de winter van 76/77 kreeg ik mijn eerste paar baardmannetjes en ze behoorden gelijk tot mijn bijzondere lievelingen.

Deze kleine, hoogst levendige en beweeglijke vogels hebben een onwaarschijnlijk temperament en laten zich door niets en niemand bang maken.

Met de zwarte snorbaardstrepen zien ze eruit als kleine treurige chinezen. Zij zijn de onbepaalde heersers van de volière.

Men kan ze niet als agressief omschrijven, niettemin wordt het nest-domein tot het uiterste toe verdedigd. Hun sociale gedrag is zeer geprononceerd, er wordt lang en intensief vederpikken bedreven, waarbij de hals uitgestrekt en de kop scheef gelegd wordt wat hen het uiterlijk van een clown gaf.

In ruststand zitten ze dicht bij elkaar. Helaas vond ik in mijn omvangrijke vogelliteratuur nauwelijks iets over deze vogels en was ik op mijn eigen waarnemingen aangewezen. Ik zette de vogels allereerst in een kooi (50/50 cm) om te wennen.

Ongeveer twee weken later zette ik ze tezamen met roodmaskers, bintzen, blauwkopblauwfazantjes, rode amaranten, goulds en brilvogeltjes in een volière. De volière was rijk voorzien van brem en dennentakjes en bood vele schuilmogelijkheden. Bovendien hingen natuurlijk ook voldoende nestkastjes, in verschillende uitvoeringen ter beschikking. Als nestmateriaal gaf ik: kokosvezels, sisal (vezel), grassen, trosgierst, die ik in mijn tuin zelf kweek en invries. Zij vult niet alleen het voeder aanbod aan, maar dient tegelijk als nestmateriaal. De eerste dagen in de nieuwe omgeving verlieten echt vreedzaam. Nestkast en schuilhoek werden in ogenschouw genomen en ik kon al sommige vogels met halmen rond zien vliegen.

De baardmannetjes vonden elkaar reeds op de tweede dag, voor een dennentaknest boven de deur. Nadat ze de eerste vezels daar ondergebracht hadden, durfde zich geen andere volièrebewoner daar te laten zien. Bijzonder gejaagd waren de brilvogels, die zich schijnbaar ook voor deze plaats interesseerden. Na ongeveer 10 dagen nam ik de brilvogels eruit en nu heerste wat meer rust. Daar het nest van dennentakken boven de deur aan een draad was bevestigd, kon ik ze van buiten zonder ze te storen erg goed waarne-

men. Het nest was zeer omvangrijk met een lange insluiting van 10 cm. Gebouwd werd door beide partners. Het eerste ei lag na ongeveer drie weken in het nest. Het volledige legsel bestond uit 5 eieren en die werden zeer vast, afwisselend door beide vogels bebroed.

Er kwamen na 12 dagen drie jongen uit die helaas na twee respectievelijk drie dagen dood op de grond lagen. Ik neem aan dat mijn levendvoeraanbod niet toereikend was, weliswaar gaf ik meelwormen, pinky's en encytraën. Mierpoppen stonden mij slechts minimaal ter beschikking en juist die ontbraken zoals ik nu weet. De baardmannetjes bleven verder in de volière, waren opgewekt en vreedzaam, maar er kwam geen nieuw legsel tot stand. Vanaf midden mei vond ik iedere dag kleine hoeveelheden mierpoppen, die diepbevoren en op de volgende dag ont-

dood in de volière gegeven werden. Mijn vogels konden nu 's morgens de voeding nauwelijks afwachten. Als eerste waren steeds de kleine baardmannetjes bij de voedertafel. Alle anderen moesten wachten tot ze verzadigd waren. Midden juni stelde ik een nieuwe broed van de baardmannetjes vast, deze maal lagen slechts vier eieren in het nest, weer op dezelfde plaats boven de deur. Er kwamen twee jongen uit die na 21 dagen uitvlogen en geringd werden. Helaas kreeg een van hen een ongeluk, zo bleef het in de eerste plaats bij één jong. Hij, het bleek een mannetje te zijn, ontwikkelde zich goed. Kort na deze broed lag het ouderpopje op een morgen dood op de grond. Zo was aan verdere broed voorlopig niet te denken. Eerst in het voorjaar '78 vond ik bij een importeur drie baardmannetjes. Pas geïmporteerd, die ik natuurlijk gelijk meenam. Het waren, twee mannetjes en één popje, zoals ik spoedig vaststelde. Ofschoon ik nog enige geïmporteerde kopen kon, kwam geen kweek meer tot stand. In de zomer van '79 kweekte ik in de tuin in een vrije volière uit een importpaar drie jongen.

Eerst in de winter van '79/'80 kon het eerst gekweekte mannetje, 'KROONPRINS' genaamd, met een importpopje tot broeden komen.

Dit paar bracht in drie broedperiodes achttien jongen op stok. In mei '80 bracht ik een vrije volière in orde voor uitsluitend de baardmannetjes, want ik wilde het gedrag in groepsverband testen. De volière werd alleen met brem, dennen en sparretakken uitgerust, zodat de vogels vele mogelijkheden hadden voor de bouw van hun nestjes. Met opzet gaf ik geen binnenhok. Reeds na een week waren de nestjes klaar en in enkele lagen ook al 1-2 eieren. Midden juni werden de eerste jongen geringd. Ik heb alle jonge vogeltjes in de volière gelaten. Ze werden niet gejaagd integendeel ze werden gezamenlijk verzorgd en ze ontwikkelden zich goed.

Tot nu toe heb ik ongeveer 30 jongen gekweekt, gedeeltelijk in groepsverband, gedeeltelijk paarsgewijs in de volière. Een poging om ze in broedkooien te kweken is tot nog toe zonder resultaat gebleven. Het baardmannetje gedraagt zich in de tentoonstellingskooi rustig. Weliswaar nemen de mannetjes vaak een houding aan waarbij kop en nekveren omhoog worden gezet en dat heeft mij al veel punten gekost.

Over bloemen en planten

Bloemenbureau Holland

Tekst: Julia Voskuil

Mooie bloembakken, het hele jaar-rond

Het vraagt wat extra aandacht om ook tussen oktober en april bloembakken buiten te hebben, die het bekijken waard zijn. Als de zomerbloeiers hun taak hebben volbracht, dan staan de bakken leeg tot het volgende voorjaar. Maar dat is helemaal niet nodig. Laten we eens kijken wat de bloemist-om-de-hoek zoal heeft om in die leeg gekomen bakken te planten.

Tijdelijke kleur

Het najaar kan de winter vrolijk inluiden.

Botanische krokussen geven in februari al kleur aan deze ton (met heestertjes zoals Chinese hulst (*Ilex crenata*) en bonte kardinaalshoed.

den. Geschikte versierders die tegen wat kou kunnen zijn bijvoorbeeld: **sierkool** en **Pernettya**, dat struikje met die fraaie lila, roze of wit-

Een fraaie schaal met najaarsbloeierende Erica en struikheide, Pernettya en blauwstraalhaver, met als hoogteaccent een bonte Taxus

te bessen. Ook **potchrysant** en **Erica gracilis** geven volop kleur, echter alleen zolang het niet gaat vriezen. Dat geldt ook voor dat aardige heestertje dat onder de naam **Hebe x andersonii** wordt verkocht en dat mooie paarsachtige bloempluimpjes heeft en groen of bont blad. De bloemisten noemen ze vaak 'Veronica'. Geef de planten dit jaar getijdig weinig water,

ze hebben bij een lage temperatuur aan veel minder ruim voldoende.

Heestertjes voor bakken

Via de veilingen worden nog meer heestertjes verhandeld, die u op de markt en bij bloemisten kunt kopen. **Dwergconifeertjes** bijvoorbeeld. Ze blijven niet allemaal klein, maar voor ze te veel uit de kluiten zijn gewassen verstrijken er wel wat jaartjes. Ook winterharde **Hebesoorten**, met groene, grijze of roestbruine blaadjes en die houden het vele jaren vol. Ze zijn heel geschikt als basisbeplanting voor bloembakken, mits deze niet te klein zijn. Langwerpige bakken van

Bak met Hebe, Santolina (grijs), Taxus en cranberry, bijgeplant met hyacinten

17 à 20 cm breedte en diepte voldoen goed en ronde en vierkante modellen natuurlijk ook. De groenblijvers kunnen wat worden opgefleurd door er **bolgewasjes** tussen te planten (hyacinth, krokus in soorten, Scilla, Puschkinia, sneeuwkllokjes en kleine narcissen), die in de maand mei kunnen worden opgevolgd door zomerbloeiërs. Vroeg bloeiende bolgewassen zijn dan immers al grotendeels afgestorven.

Als de afmetingen van de bakken het toelaten kunnen we wat grotere heesters planten zoals de bontbladige **Aucuba japonica 'Variegata'** en **Skimmia x foremanii**, die met z'n bruinrode bloemkoppes de hele winter decoratief is.

Geschikte 'vaste' planten

Van de overblijvende of vaste planten is in de eerste plaats de **kerstroos** (Helleborus) aantrekkelijk. Tussen het wintergroene blad komen de grote witte of rode bloemen in januari tevoorschijn, een verlate kerstverrassing, dikwijls in de sneeuw. Ook groenblijvende siergrassen zijn bruikbaar, bijvoorbeeld het **blauwe schapegras** (Festuca) dat niet zo groot wordt, of de omvangrijkere **blauwstraalhaver** (Avena). Ook alpenplanten zoals **huislook** (Sempervivum) en vetkruid (Sedum) zijn aardig. Ze moeten echter wel aan de droge kant worden gehouden, anders overleven ze de winter niet. Grote gaten dus in zo'n bak maken een zandig mengsel gebruiken. Op een overdekt balkon zullen ze het goed doen. Gieten is niet nodig, de luchtvochtigheid is voldoende. Geldt voor alle rotsplanten.

Winterharde kamerplanten

Sommige kamerplanten zijn zo sterk, dat ze een permanent verblijf buiten overleven. Dikwijls doen ze het er zelfs beter dan in huis en is hun waarde als kamerplant van tijdelijke aard. Een paar voorbeelden?

- vingerplant (Fatsia)
- klimop (Hedera, vele verschillende)
- bonte kardinaalshoed (Euonymus)
- maagdepalm (Vinca, ook bont)
- slaapkamergeluk (Soleirolia)
- bonte dovenetel (Lamium)
- hortensia (Hydrangea)

Omdat ze - op de laatste twee na - nog wintergroen zijn ook komen ze zeker voor een permanente bakbeplanting in aanmerking.

Kruldistel (Cordus crispus)

Is de kruldistel nu wel, of geen distel? Immers: de distels dragen de wetenschappelijke naam Cirsium. Terwijl de kruldistel het met Carduus moet doen!

Laten wij daar maar geen bezwaarlijk punt van maken. Feit is gewoon, dat de plant er als een echte, onvervalste distel uit ziet.

Ze kan minstens net zo hard prikken!

De kruldistel is niet zo algemeen, als de meeste andere distelsoorten.

Waar het voornamelijk omgaat, zijn de bloemkorfjes. Vooral als ze uitgebloeid zijn en het zaad rijp is. Die korfjes plukt u er (Goede handschoenen aan!!!) uiterst voorzichtig in hun geheel af. Heus, de waarschuwing staat er niet voor niets, want u hebt, voor dat u het weet, misschien wel meer stekels in uw vingers zitten, dan zaadjes in uw hand!

Het bekende recept van drogen is een papieren zak. Maar eigenlijk behoef ik u dat niet eens meer te vertellen, want u wist dat immers al? Maar uw vogels kunnen er veel voordeel bij hebben, wanneer u het zaad in ruime mate kan verzamelen.

De kruldistel is te vinden op ruige plaatsen, stortplaatsen en soms ook langs wegen.

Het is echter geen ramp, wanneer u een van de andere distels oogst, want dat zaad is even goed!

Roze bourkeparkieten

(*Neopsephotus bourkii* var.)

In juli 1978 kochten we bij een bekende kweker enkele vogels, namelijk een roze Bourke-man, een roze wijfje; verder (zoals de verkoper ons verzekerde) een paartje split vogels plus twee mannetjes en één wijfje die mogelijk split waren. Deze drie laatste vogels waren nog zeer jong en we waren helemaal niet zeker van het geslacht. Herhaaldelijk werd ons door de verkoper de stellige verzekering gegeven, dat het hier om een gewone recessieve mutatie ging: hij moest het toch weten, want had hij ze niet zelf geteeld?...

Ter herinnering: een recessieve faktor kan zowel in mannen als in wijfjes verborgen zijn onder het normale kleed, met andere woorden, beide geslachten kunnen drager zijn van, of split voor deze recessieve faktor zijn. De theoretische uitslagen van de diverse paringen zijn in dit geval als volgt: uit normaal x roze zou je mannetjes en wijfjes split-roze krijgen; uit roze x roze uitsluitend roze jongen van beider geslacht; uit split-roze x split-roze 25% roze, 25% normaal en 50% split-roze, alles van beide geslachten; tenslotte uit roze x split-roze zou je roze en split roze van beide geslachten krijgen. Maar opgepast, leest u verder vóór u dit optekent.

De Bourkeparkiet voorstellen en beschrijven zal wel overbodig zijn. Heel vaak zien we echter kleine, erbarmelijk gekleurde vogels; met flauwroze borst en bitter weinig afgewassen blauw op de vleugels en de zijkanten van de stuit, terwijl het blauwe kroontje van de mannen soms nauwelijks te bespeuren valt. De split vogels, die we gekocht hadden, waren grote, mooie vogels, die ook een uitstekende normale kleur vertoonden, met felroze borst en uitgebreide glanzendblauwe vederpartijen. Ook al hadden we er heel wat voor betaald, toch waren we opgetogen over de nieuwe aanwinsten.

De roze Bourke is een frappant mooie vogel. Wij vinden dit een van de prachtigste kleurafwijkingen onder de Parkieten en hij kan gerust zijn mannetje staan naast lutino en blauwe Halsbanden, naast de fraaiste Grasparkieten en de mutaties van *Agapornis roseicollis*, ja zelfs naast de felbegeerde gele Turquoise. De kleurenverdeling stemt ongeveer overeen met die van de opaline Grasparkiet. Golventekening en melanine zijn gebleven op vleugels en staart. De mantel, nek, kop, borst en

buijk vertonen een stralende roze kleur met een zweem van cyclamen. Nochtans zijn ook kop en nek niet geheel vrij van melanine; ook daar ziet men flauwtjes donkere schubben en lijntjes, zoals dit vaak het geval is bij opaline Grasparkieten.

Onze nieuwe vogels kwamen goed de winter door. Voorzichtigheidshalve hielden we ze binnen, in onverwarmde ruimte, gedurende de lange, zware vorstperiode in het vroege voorjaar 1979.

Midden maart 1979 werden de paartjes buiten geplaatst. Het eerste bestond uit roze man met split-roze pop, het tweede uit split-man en roze pop, elk koppel samen met een paartje Turquoise. We hebben inderdaad een chronisch gebrek aan volières (... of hebben we misschien teveel koppels vogels?..)

Het tweede paar Bourkes stelde geen belang in het nest. Deze vogels kregen een andere vlucht, waarin

meerdere nestblokken van diverse vorm en grootte, enz. maar er kwam geen verandering in hun gedragingen.

Maar de roze man met zijn split-wijfje waren voorbeeldig. Minder dan een maand na hun intrek waren daar eieren. Er kwamen er acht, allemaal bevrucht. Er kipten ook acht jongen. Jammer genoeg is het jongste gestorven op de leeftijd van tien dagen, met volle krop; oorzaak onbekend. De overlevenden waren twee roze jongen en vijf die er normaal uitzagen en dus split-roze moesten zijn. Een tweede ronde gaf eveneens acht bevruchte eieren, maar twee embryo's stierven af. Zes jongen kipten en groeiden flink op; ze zagen er normaal uit maar ook deze zes moesten dus split-roze zijn.

Werkelijk prima, deze uitslag behaald met dit éne koppel! Grote en kleur van de jonge vogels vielen bijzonder goed mee. Bij het uitsorteren na volledige onafhankelijkheid, werden we dadelijk getroffen door een eigenaardigheid: alle normaal uitzijende (split) jongen waren mannetjes; alleen de twee roze jongen waren wijfjes. De meeste normaal gekleurde jongen uit de tweede ronde leken ook mannetjes te zijn, maar aanvankelijk konden we daarvan

nog niet helemaal zeker zijn: het blauw op het voorhoofd was nog moeilijk te zien. Later bleek, dat het inderdaad allemaal mannen waren. We werden er steeds ongeruster over en stelden ons steeds meer vragen. Ging het hier wel degelijk om

een recessieve faktor bij deze roze Bourkes? De kweekuitslagen van dit éne paar wezen inderdaad op een geslachtsgebonden kenmerk... Een paar telefoontjes aan bekenden bevestigden ons in deze mening.

We wilden er het fijne van weten en namen contact op met de man, waarvan alle stelletjes verkregen werden. Ik vroeg hem om uitleg, vertelde wat onze kweekresultaten waren en verlangde tevens een terugbetaling voor de dure 'split-wijfjes' die in werkelijkheid doodgewone normale Bourke-wijfjes waren. De man vroeg tijd voor ruggespraak met dhr. Goossens uit Schinveid (Nederland), waar hijzelf vroeger zijn oudervogels had gekocht. Tijdens een later telefoongesprek bleef de man mordicus volhouden, dat het om een recessieve vererving van de roze kleur ging, en dat dus van een terugbetaling geen sprake kon zijn. Zeer onlangs kregen we toch gedeeltelijk voldoening.

Tijdens onze speurtocht naar andere kweekresultaten met roze Bourkes vernamen we dat, in de loop van de laatste jaren, heel wat slachtoffers zich dure zogenaamde 'split-roze' wijfjes hadden laten aansmeren.

Volgende feiten hebben ons intussen de absolute zekerheid gegeven, dat de roze mutatie bij Bourkes niet recessief, maar wel geslachtsgebonden is:

1. Onze eigen kweekresultaten van 1979: om elf split mannetjes en twee roze wijfjes te kweken uit een recessief-verervend paar, lijkt bijzonder onwaarschijnlijk. De kansen voor zo'n resultaat zijn niet één in een miljoen! - Misschien is er onder de lezers wel iemand met een wiskundige knobbel, die de waarschijnlijkheidsgraad exact kan berekenen; onze studiejaren liggen helaas te ver achter ons om daarvan nog iets goeds terecht te brengen.
2. Een Duitse bekende heeft in 1979 een roze Bourke-man gepaard met een normale pop en daaruit roze wijfjes en split-roze mannetjes geteeld.
3. Onder de paringen van het kweekjaar 1980 hebben wij o.m. een split-roze mannetje met een

normale pop opgezet. Onder de vijf jongen van dit paar was er één roze, en dit was een wijfje.

Om helemaal zeker te zijn van de zaak, hebben we zoveel mogelijk inlichtingen ingewonnen bij een aantal kwekers, en allen zijn het erover eens: zonder enige twijfel gaat het hier om een geslachtsgebonden vererving. Ter inlichting: deze geslachtsgebonden faktor kan zichtbaar voorkomen in roze mannen (dubbel) en roze wijfjes, ofwel verborgen in split-roze mannen. **Maar er bestaan GEEN split-roze wijfjes.** De normaalgekleurde popjes, uit welke paring ze ook mogen voortkomen, zijn dus volkomen normaal: een popje kan deze geslachtsgebonden faktor nooit verborgen dragen.

Voor alle duidelijkheid, hier nog de uitkomsten (de echte) van de diverse paringen met roze Bourkes:

Roze man x roze pop =
100 % roze jongen, mannen en poppen.

Roze man x normale pop =
50% roze wijfjes en
50% split-roze mannen.

Normale man x roze pop =
50 % split-roze mannen en
50% normale wijfjes.

Split-roze man x roze pop =
25% roze mannen
25% split-roze mannen
25% roze wijfjes
25% normale wijfjes

Split-roze man x normale pop =
25% normale mannen
25% split-roze mannen
25% normale wijfjes
25% roze wijfjes.

Deze laatste paring, ook wel 'proefparing' genoemd, is nuttig voor 't geval men niet weet of een mannetje al of niet split is: indien onder de jongen ook maar één roze wijfje is, heeft men zekerheid. Anderzijds scheidt deze paring echter een nieuw probleem met normale en split-roze mannetjes. Hopelijk is deze bijdrage niet te lang of te vervelend uitgevallen. We meenden dat het onze plicht was de lezers op de hoogte te brengen van deze feiten. Temeer daar we zeer onlangs nog in een concurrerend parkietijdschrift lezen... jawel, dat roze Bourkes recessief vererven...

Het is de hoogste tijd dat aan dit boerenbedrog een einde komt! Elk zegge het voort.

Noot redactie:

Bezien we de bourkesparkiet in het licht van onze standardeisen, dan dienen we uit te gaan van twee basiskleurslagen, te weten de geel- en de roodserie.

Noch het geel, noch het rood is een kwestie van mutatie maar louter een gevolg van selectief kweken hetzij naar rood, hetzij naar zo veel mogelijk geel. Daarboven echter zijn er ook mutaties ontstaan die we kennen als ISABEL, FALLOW en PASTEL en die voorkomen in zowel de geel- als in de roodserie. **Van deze mutaties vererft alleen de isabel geslachtsgebonden,**

de overige twee vererven recessief. Wat de uiterlijke verschijningsvorm van de mutanten betreft, zien we dat de isabel en de fallow volkomen identiek zijn met uitzondering van de kleur van de snavel welke bij de **fallow vuilwit** en bij de **isabel donker hoornkleurig** is.

In het vorenstaande artikel wordt gesproken over de roze bourkesparkiet en wellicht wordt hier bedoeld de isabel in de roodserie welke bovendien nog een wat grotere reductie van het melanine laat zien. Het is, zoals gezegd, juist dat deze kleurslag geslachtsgebonden vererft waardoor het nooit kan bestaan dat poppen split zijn. Een klein beetje zekerheid geeft u de kleur van de snavel. Je zou kunnen stellen dat die met de vuilwitte snavel recessief en die met de donker hoornkleurige snavel geslachtsgebonden vererven.

Het bestaan van blauwe vetstofkanaries

Wellicht dat u, nadat u dit artikel heeft gelezen, de mening koestert dat de door mij gebruikte titel niet de juiste is, en ik kan het voor een groot gedeelte daar nog mee eens zijn ook. Toen namelijk bij mij het idee ontstond om mijn gedachte over het onderwerp, wat ik u zo dadelijk uit ga leggen, op papier te zetten, ik er lang over na heb zitten denken welke titel er het beste bij zou passen. Titels als 'De Blauwfactor', en 'Mijn Filosofie over de Blauwfactor' speelden door mijn hoofd, zelfs is er, gezien de inhoud van dit artikel nog even getwijfeld of het niet 'Mijn Hersenkronkel' had moeten zijn. Dat het uiteindelijk de titel is geworden zoals u hem hierboven aantreft berust dan ook niet op het feit dat ik zou vinden dat deze er het beste bij past, maar om het simpele feit dat ik er niet uit kon komen en daarom zo maar een naam heb gekozen, want een naam moet het beestje nu eenmaal hebben nietwaar.

Als verwoed kweker van kleurkanarie's heb ik de gewoonte om de uren welke ik gewoonlijk aan de literatuur over het kanariegebeuren pleeg te besteden, voor een groot deel te wijden aan het doorlezen van de wat oudere jaargangen van *Onze Vogels*. Dit is volgens mij namelijk de manier om een overzicht te krijgen van de ontwikkelingen zoals die zich bij onze kleurkanarie's voordoen en deze ontwikkelingen te gaan begrijpen. Ditmaal zat ik te lezen in de jaargang van 1974 en trof hierin een artikel over de blauwfactor van de heer P. Roos aan. Het stond te lezen in het Maartnummer van dat jaar. Nu is het niet mijn bedoeling om nu na 7 jaar nog op dit, overigens voortreffelijke artikel te gaan reageren. Dat ik het ondanks deze bedoeling toch nog even aanhaal berust op het feit dat in zowel het artikel van de heer Roos als in het artikel wat u nu leest de Blauwfactor de hoofdrol speelt of gaat spelen en er verder in het artikel van de heer Roos een simpele maar ware zin staat te lezen, en ik citeer: 'Als we dan zo wat oudere jaargangen doorbladeren, zien we dat er regelmatig opnieuw over het zelfde onderwerp wordt geschreven, zo'n gang van zaken is gezond omdat de belangstelling voor de onderdeeljes van de kanariesport warm gehouden moeten worden, omdat al onze kennis toch uit de praktijk moet voortkomen'; tot zover dit citaat. Deze zinnen uit 1974 gelden nu na 7 jaar nog steeds en ze zullen blijven gelden zolang de kanariesport beoefend wordt.

Er komen immers dagelijks mensen tot het besef dat de kanariesport, zeker in deze tijd van inleveren, een

mooie en rustgevende hobby kan zijn waarin men veel voldoening kan beleven. Veel van deze mensen zouden ook graag kennis nemen van de ontwikkelingen die zich al hebben voorgedaan maar beschikken helaas lang niet altijd over reeds verschenen jaargangen van *Onze Vogels* zodat zij het moeten halen uit de artikelen die meerdere keren beschreven worden. Trouwens, stelt u zich eens

Tekst: A. van Barreveld.
Foto: W.D.H. Spijker

voor dat er over onderwerpen maar eenmalig geschreven zou worden, denkt u dan dat er nu anno 1981 en er inmiddels 42 jaargangen van *Onze Vogels* zijn verschenen nog veel te publiceren zou zijn. Ik denk dat de immer actieve redactie van *Onze Vogels* in de map met nog te plaatsen ar-

tikelen slechts één ding zal vinden, juist ja, stof. Maar genoeg nu over deze zaken en dan nu de blauwfactor zoals ik hem ervaar. Laten we eerst eens kijken wat de blauwfactor zoal doet. Hij heeft een bruinverdringend vermogen, veroorzaakt de blauwe schijn en geeft een andere uiting aan de vetstofkleuren. Over de vetstofvogels die in het bezit van de blauwfactor zijn heb ik het zo dadelijk, eerst zal ik trachten uit te leggen hoe de blauwfactor werkt. Hoe kan bv een vogel welke totaal geen blauwe kleurstof in de bevedering bezit deze blauwe kleur toch tonen. Het antwoord is kort, door een zog optisch effect. Het blauw zoals wij dat bij een kanarie die in het bezit is van de blauwfactor waarnemen, wordt veroorzaakt door een veranderde reflectie van het daglicht. Wij zien de kleur anders dan dat hij in werkelijkheid is, misschien dat dit wat moeilijk lijkt of vreemd klinkt maar het volgende voorbeeld zal het wat duidelijker maken. Het daglicht bestaat uit een aantal stralen, hetgeen wij het spectrum noemen. Deze stralen zijn er in de kleuren ROOD-GEEL-BLAUW-GROEN en VIOLET en vormen tezamen dus het witte daglicht. De kleuren van het spectrum kunnen wij onder normale omstandigheden niet zien.

Voordat wij ze kunnen waarnemen zullen ze eerst in veranderde samenstelling gereflecteerd moeten worden, denkt u bv maar aan de regenboog. Dit spectrum laten wij in veranderde vorm op een stukje wit papier vallen, dit stukje wit papier zal een groot gedeelte van de stralen in onveranderde samenstelling reflecteren, een klein gedeelte zal door het papier geabsorbeerd worden, het teruggekaatste deel is kleurloos zodat wij het papier ook als wit blijven zien. Zouden wij nu het stukje wit papier een behandeling geven waardoor alle stralen m.u.v. de blauwe door dit stukje papier worden geabsorbeerd, dan betekent dit ook dat alleen de blauwe stralen zullen worden teruggekaast en wij het stukje papier ondanks zijn oorspronkelijke witte kleur toch als blauw waarnemen. In feite dus heel simpel. Zoals ik al zei is er bij de blauwfactorige kanarie ook sprake van een veranderde reflectie, de oorzaak van deze verandering bevindt zich in een eigenlijk kleine

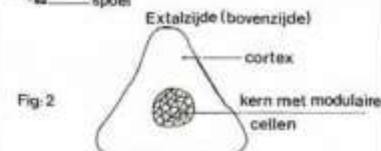
structuursverandering in de bevedering, van de vogel. Als u naar fig. 1 kijkt ziet u een veer met daar bij een fragment. Als we deze veer nu op de stippelijijn doorknippen en tegen de doorsnede kijken ziet deze er uit als in fig. 2. In fig. 3 ziet u nog zo'n doorsnede maar dan genomen bij een veer van een vogel die in het bezit is van de blauwfactor. U ziet bij deze laatste doorsnede ook duidelijk de door mij bedoelde kleine structuurswijziging. Bij deze doorsnede bevindt zich rondom de kern een zg bewolkte zone met holtes. Deze zone nu heeft een veranderde lichtbrekingsindex voor de blauwe stralen uit het spectrum. Het spectrum wat op de cortex valt dringt deels deze cortex binnen en wordt deels door de cortex teruggekaatst, het teruggekaatst deel is kleurloos hetgeen dus zou betekenen dat wij de oorspronkelijke kleur van de veer zouden blijven zien, ware het niet dat het deel van het daglicht dat de cortex binnendringt door de kern wordt geabsorbeerd m.u.v. een deel van de blauwe stralen, maar dat deze niet door de kern geabsorbeerde blauwe stralen door de bewolkte zone met holtes worden gebroken, verspreid en teruggekaatst. Nu wordt dus de oorspronkelijke kleur van de vogel teruggekaatst tezamen met de gebroken en verspreide blauwe stralen en ons oog uiteindelijk een veranderde vetstofkleur en/of een blauwe schijn waarneemt. Voor de uiteindelijke kwaliteit en kwantiteit van het blauw zoals wij dit waarnemen zijn twee factoren verantwoordelijk, te weten de hoeveelheid holtes die zich in de bewolkte zone bevinden en de kwaliteit van het daglicht.

Wat betreft de hoeveelheid holtes is het zo dat naarmate hun aantal toeneemt ook de blauwe schijn zal toenemen, dit komt doordat dan het brekingseffect op de blauwe stralen toeneemt. Wat betreft het daglicht als beïnvloeder van de blauwfactor is het zo dat naarmate de kwaliteit van het daglicht beter is, dus het weer helderder wordt, ook het kwantum aan lichtstralen toeneemt en er dus ook meer blauwe stralen aanwezig zijn en ook meer blauwe stralen gebroken, verspreid en teruggekaatst worden. Neemt u de som maar eens op de proef, bekijkt u een goede staalblauwe maar eens bij helder zonnig en bij donker weer, u zult dan grote verschillen zien. Het is in de symboliek zoals die geldt voor de diverse factoren (nomenclatuur) niet

mogelijk om alle gradatie's van de blauwe factor weer te geven. In deze symboliek is het slechts mogelijk om de blauwfactor in enkele vorm

$\frac{B}{B}$ + en in dubbele vorm $\frac{B}{B}$ weer te

geven en alle overige gradatie's die er zijn, dus minder dan enkel woordelijk en tussen enkel en dubbel in, kunnen dus slechts worden weergegeven. Overigens wil de term dubbele blauwfactor niet zeggen dat deze tweemaal aanwezig moet zijn, maar dat de werking zo sterk mogelijk dient te zijn.

Een opsomming van die kleurslagen welke de blauwfactor moeten of mogen bezitten lijkt mij in dit artikel niet nodig. Deze gegevens staan immers vermeld bij de diverse kleurslagen in de standaardreizen, en elke oprechte (tt) kleurkanariekeker heeft deze standaardreizen in het bezit. Mocht dit niet het geval zijn dan kunt u ze voor een klein bedrag verkrijgen op het bondsburo. Zeker is het dat wij de blauwfactor niet lukraak in al onze vogels moeten kweken, want even zo goed hij voor de ene kleurslag gewenst of vereist is, is hij voor de andere kleurslag ongewenst. Kijkt u maar eens wat er van een zilverbruine overblijft waarbij door onwetendheid of onoordeelkundigheid de blauwfactor is ingekweekt, een vogel die juist door dit blauwbezit op een ff de boot volledig zal missen.

In het begin van dit artikel heb ik het even gehad over vetstofvogels die in het bezit van de blauwfactor zijn, want bij deze vogels stuit ik namelijk op een probleempje. Het is bekend dat indien wij een goudgele kanarie

opsieren met een maximum aan blauwstructuur de vogel de kleur krijgt van een half rijpe citroen, groenachtiggeel dus, want bij deze vogel wordt het geel dat de vogel bezit tezamen met het blauwe stralen teruggekaatst en geel plus blauw geeft in dit geval zoals ik al zei de groenachtiggele kleur, vandaar dat men de vogel ook de naam citroengeel heeft gegeven. Een or rode vogel de blauwfactor toebedelen, hetgeen niet aan te bevelen is, resulteert in een paarsaandoende vogel, immers rood plus blauw geeft paars. Blijft nog over de witte. Wat gebeurt er als wij b.v. een rec. witte de blauwfactor geven, deze vogel bezit niets anders dan de witte kleur welke dan ook gereflecteerd zal worden, maar we hadden hem de blauwfactor toebedacht dus worden er ook blauwestralen teruggekaatst. Logischerwijs zou dit inhouden dat er een min of meer blauwe vetstof kanarie ontstaat. Een dergelijk iets gebeurt toch ook bij een staalblauwe, een vogel met zwart pigment en de witte bijkleur die tengevolge van de blauwfactor door ons wordt waargenomen als een blauwe vogel met zwart pigment. Nu gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat ik nog nimmer een blauwe vetstof kanarie heb mogen aanschouwen en ik denk dat ik niet de enige ben, u wel? Maar als de rec. witte niet blauw wordt van de blauwfactor wat dan wel. Welnu de blauwfactor werkt volgens mij op een rec. witte net zo als de tegenwoordige middelen werken waarmee moeder de vrouw de vitrage witter tracht te maken. Deze middelen veroorzaken namelijk ook een optisch effect waardoor de vitrage witter lijkt. De blauwfactor doet volgens mij precies hetzelfde bij de witte kanarie's. Zelf kweek ik rec. witte en kweek hierin heel bewust de blauwfactor. Het valt mij op dat een rec. witte welke in het bezit is van de blauwfactor bij helder weer, witter lijkt of zo u wenst helderder lijkt dan de rec. witte, welke de blauwfactor niet hebben.

Zo dit was dan de blauwfactor zoals ik hem ken. Het is zeker niet uitgesloten dat u een andere mening heeft over deze materie dan ik, maar dat is gelukkig ieders goed recht. Zeker is wel dat de blauwfactor ook iets doet bij de rec. witte of hij maakt hem blauw of hij maakt hem helder of... of had dit artikel toch mijn 'Mijn Hersenkronkel' moeten heten, aan u beste lezer het woord.

maand

De aanleiding waartoe P.W. Vermeulen, Zwanensingel 106 in Wychen thans in het bezit is van een fraaie volière, was een gezellig zingend kanariepietje in de huiskamer. Als het ware gebiologeerd door dat ene vogeltje, vatte hij zo'n drie jaar geleden het plan op om meerdere vogels te gaan houden, maar dan wel in een volière.

In eerste instantie werd in de schuur een ruimte afgetimmerd welke is ingericht als binnenvolière. De vogels die daarin werden ondergebracht hadden het kennelijk zo best naar de zin dat er nog goed gebroed werd ook. Ja, dan is het volgende stapje, ook een buitenvolière te bouwen. Begonnen werd om op de erfscheiding een schutting te bouwen van watervast multiplex. Deze schutting zou dan de achterwand van de buitenvlucht vormen. De buitenvolière, welke gebouwd werd in het verlengde van het eerder in de schuur ingerichte binnenvlucht, werd ook voor de rest opgetrokken van houten delen die op een gemetselde, drie steenlagen boven het maaiveld uitkomende, fundering werden bevestigd. Zie foto 1. De totale lengte van de buitenvlucht werd 3,60 m, de diepte 1,20 m en de hoogte 2,20 m. Links in het front is de toegangsdeur gemaakt.

Nadat het hele raamwerk aan boven- en voorzijde was gespannen met normaal volièregaas, werd het geheel afgewerkt met latjes en een boegplank. De buitenvolière is vervolgens van boven afgedekt met p.v.c. golfplaatjes. In de buitenvolière en tegen de houten achterwand, werd een stenen bloembak gemetseld waarin en waaromheen diverse struiken en planten, zoals vlier, bruidsluier, hulst, coniferen en rozen werden geplant. De daarin gehuisveste vogels, Japanse meeuwen, vuurvinken, mozambiquesijsjes, napoleonnetjes en oranjeakakjes, kwamen niet tot broeden. De omgeving was, door bijna tegen de volière aan regelmatig spelende kinderen, kennelijk niet rustig genoeg. Nu was er in de schuur nog wat ruimte over en die werd benut voor een 12-tal broedkooien. Hierin werd wél gekweekt en ver-

schillende spitsstaartamadines, cerasamadines en binsenastriden, aanschouwen daar het eerste levenslicht. Kwam er echter toch weer een probleem bij, waar laat je de jonge vogels. Een demontabel buitenvluchtje met een grootste breedte van 2,40 m, 90 cm diep en 2,20 m hoog, zie foto 2, vormde de oplossing. Als materiaal werd hiervoor gebruikt 2/4 cm latwerk.

Het geheel werd geplaatst op de tegels, gespannen met gaas en eveneens afgedekt met p.v.c. golfplaatjes.

Een strookje groen tegen de muur, afgezet met een rand van keien, gaf het geheel een aardig en levendig tintje.

Een goede huisvesting voor de jonge vogels die bovendien ook nog, de beschikking hadden over een aangrenzend binnenvluchtje. Aan de vogels, zo schreef Vermeulen ons, besteed ik graag al mijn vrije tijd en aandacht. Ik hoop nog vele jaren er plezier van te hebben. Vanzelfsprekend hopen wij dat ook en wensen hem erg veel succes.

We kunnen ons voorstellen dat bij het eens goed bekijken van foto 3, verschillende lezers zitten te watertanden. Hoe velen van ons zouden ook niet graag zien dat ze konden beschikken over een zo'n grote volière? Maar ja, het is nu eenmaal niet anders en het mooie van onze hobby is toch zeker wel dat deze zeker zo goed is te bedrijven door mensen die over aanmerkelijk minder ruimte beschikken. Dat neemt niet weg dat je je gedachten toch wel eens de vrije loop mag laten gaan en 'droomt' over een volière die zo groot is als de Louisehal in Dierenpark Wassenaar of de Freiflughalle in Vogelpark Walsrode. Nou, zó groot is de volière van W. Reijnen, Wezenlaan 31 in Nijmegen ook weer niet maar toch heeft die best respectabele afmetingen. Reijnen is al weer ruim 32 jaar vogelliefhebber, waarvan de eerste twee jaar de duiven de hoofdmoot vormden. Daarna is zijn belangstelling uitge-

gaan naar kanaries en het eerste vogelverblijf werd gemaakt op de zolder van zijn toenmalige woning. Het feit dat hij van stond af aan in de prijzen viel, zal wellicht bepalend zijn geweest voor de verdere toekomst. Hij werd er in elk geval van bezeten, zo schrijft hij en wilde dolgraag allround worden; allerlei soorten vogels houden en kweken en van alles wat opsteken. Ongeveer 20 jaar geleden, wat een tijd alweer, bekam hij een huis met een heel grote tuin. Toen was het hek helemaal van de dam. Hij bouwde een volière van ongeveer 100 vierkante meter, zie foto 3, onoverdekt en met een vrijdragende kap. Geen hinder dus van stijlen etc. In eerste instantie is er een uit zes lagen steen bestaande fundering gemetseld. Voor het, zeg maar raamwerk, werd eenduinse gaspijp gebruikt die aan onderdelen aan elkaar werden gelast. De constructie is op de foto goed te zien en lijkt betrekkelijk simpel. Vervolgens is het raamwerk gespannen met volièregaas dat op de naden aan elkaar werd gevlochten. Een karweitje dat overigens gauwer is gezegd dan gedaan. Als er een langdurige droogteperiode heerst, hetgeen overigens niet zo vaak voorkomt in dit land, zorgt een sproeiinstallatie voor het nodige vocht. Naast talrijke heesters en planten, zoals vlier, hulst, coniferen, cotoneaster, rododendrons etc., groeien er tal van onkruiden en is er ook een vijvertje aanwezig. De volière wordt bevolkt met wildzang en een 20-tal soorten tropische vogels. Ieder jaar worden er in deze volière 50 tot 70 jongen geboren zoals vuurvinkjes, japanse nachtegalen, gouldamadines, tijgervinken, bastaarden etc. etc. Bovendien beschikt de heer Reijnen ook nog over een uitstekend ingerichte kweekruimte van 7 x 3 m vloeroppervlakte. Hierin staan 12 grote en 12 kleinere broedkooien opgesteld en bovendien zijn er een negental kleine vluchtjes aanwezig voor de jonge vogels. De vloer is belegd met plavuizen en het plafond is betimmerd met schrootjes. Een uitstekend werkende verwarming en verlichting draagt er toe bij dat in deze ruimte nog veel méér vogels worden geboren. De variatie is enorm en gaat van kleurkanaries, via goulds, rijstvogels, zuidamerikaanse sijsjes tot agaporniden. Gezien de resultaten hebben we hier te maken met een allround vogelliefhebber die we nog heel veel jaren heel veel succes wensen.